ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

ПРОЛЕТАРЫ УСІХ КРАЁЎ ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

ОРГАН ЦЭНТРАЛЬНАГА І МЕНСКАГА КОМІТЭТАЎ ЛЕНІНСКАГА КОМУНІСТЫЧНАГА САЮЗУ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

№ 49 (431) Серада, 4 мая 1927 г. | Выходзіць тры разы на тыдню У СЕРАДУ, ПЯТНІЦУ І НЯДЗЕЛЮ | Год выд. VII. | Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз. дню. Сакратар ад 10—12 і ад 2—3 гадз. Тэл. № 903. | Адрас рэдакцыі газэты „Чырвоная Зьмена“: Менск, Комсам. 25.

Да ўвагі экскурсантаў.

Глядзіце на трэцяй старонцы газэты абвесткі наконт экскурсіі у Ленінград—Кранштадт—Волхаўбуд.

Лепшых--у вайсковыя школы

Зараз прыступіла да працы Камісія Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР па ўкамплектаваньню вайсковых навучальных установ і вайскова-політычных школ. У сваім распараджэньні Камісія мае вельмі абмяжованы тэрмін. А тым часам задача на яе ўскладзена досыць значная, адказная і павінна быць выканана ў прызначаны тэрмін.

Перад шырокімі масамі працоўных БССР стаіць задача выбраць з добраахвотнай моладзі Савецкай Беларусі найбольш адпавядаючую соцыяльным запатрабаваньням, маючую рэволюцыйныя заслугі, працаздольную, фізычна разьвітую-моладзь. Адабраныя такім чынам кадры падрыхтаваць для прызначэньня в восені бягучага году ў вайскова-навуковыя ўстановы і ваенна-політычныя школы, і своечасова накіраваць яе туды.

У асобе камандзіра і політычнага кіраўніка Чырвонае арміі мы бачым найлепшага найвыдатнейшага сына рабоча-сялянскай сям'і. У зьвязку з гэтым наш абавязак накіраваць для падрыхтоўкі камполітскладу адпаведным чынам адабраных такіх асоб з нашай рабоча-сялянскай моладзі, якія падаюць найлепшыя надзеі выканаць рэволюцыйныя абавязкі перад рабоча-сялянскай краінай, як у шэрагах Чырвонай арміі, гэтак і на гаспадарчым фронце.

Комсамольскія і іншыя організацыі, якія будуць накіроўваць кандыдатаў у вайсковыя школы, павінны ўтварыць надзвычайную асьцярогу ў адабраньні адпаведных кандыдатаў. Разумець гэта неабходна ня толькі нашай грамадзкасьці, а і кожнаму таму, каго накіроўваюць у школу.

Будучы чырвоны камандзір павінен быць адданы рэволюцыі, мець поўную клясавую сьвядомасьць, павінен быць храбрым, бадзёрым, служыць добрым прыкладам усіх тых, кім ён будзе кіраваць і каго ён павядзе ў бойку, калі гэтая неабходнасьць будзе выклікана.

Вось чаму сюды патрэбна тая частка моладзі, якая пазбаўлена ўсякіх адмоўных якасьцяў, найбольш працаздольная, вытрыманая, сьвядомая, якая любіць працаваць. Адным словам у вайсковыя школы неабходна накіраваць найпрыгажэйшыя кветкі нашай моладзі, тады магчымасьці аховы соцыялістычнага будаўніцтва будуць забясьпечаны ад усякага нападу нашых ворагаў.

Вялікая справа у экономпрацы.

(Да надыходзячай летняй кампаніі).

У ўмовах лета ў экономічнай працы перад комсамолам стаяць задачы як лепш паставіць справу аздараўленьня і адпачынку рабочай моладзі.

Тут ва ўсю шырыню паўстае пытаньне аб адпускной кампаніі, аб характары выкарыстаньня дамоў адпачынк~, курортаў, лягэраў, пытаньне дыспансэрызацыі.

Акрамя гэтых непасрэдна зьвязаных з аздаравіцельнай працай мерапрыемстваў мы ня можам забываць аб будаўнічым сэзоне і аб кампаніі перазаключэньня працоўных дагавораў у вёсцы.

Трэба дамагчыся, каб рабочая моладзь атрымоўвала водпуск з мая--па верасень. Трэба прасачыць, каб падлеткі, якія працуюць у саматужных прадпрыемствах, атрымалі адпускі, і ня былі скарочаны.

У дамы адпачынку мы маем 15 проц. усіх месц, на курорты 10 проц. Тут неабходна выявіць усю энэргію, каб тая моладзь, якая патрабуе лячэньня, была паслана ў дамы адпачынку і курорты.

Але мы ў гэтым годзе мэдагляду не праводзім. Як выявіць стан здароўя моладзі? Трэба каб праз адборачаныя камісіі прапушчаліся і рабочыя падлеткі, за гэтым павінен сачыць прадстаўнік комсамольскай ячэйкі ў фабзаўком.

Зразумела, што ўсіх хворых, са слабым здароўем забясьпечыць дамамі адпачынку і курортамі ня ўдасцца. І тут--выяўленьне ініцыятывы нашых організацый у сэнсе наладжаньня лягероў для адпачынку рабочай моладзі. Побач з організацыяй лягероў трэба практыкаваць організаваныя паездкі ў вёскі, разгарненьне фізкультурнай працы, масавых экскурсій.

Усе гэтыя мерапрыемствы ў гэтым годзе павінны забясьпечыць аздараўленьне рабочай моладзі.

Кажучы аб надыходзячым будаўнічым сэзоне трэба памятаць, што галоўная ўвага павінна быць зьвернута на правільную організацыю наёму, правядзеньне броні, а таксама культурнае абслугоўваньне маладых будаўнічых рабочых.

Гэтак сама і ў кампаніі перазаключэньня працоўных дагавораў комсамол павінен стаць памочнікам саюзу працаўнікоў зямлі і лесу ў большым абхопе батракоў дагаворамі, палепшаньні якасьці дагавораў.

Гэтыя пытаньні зьяўляюцца чарговымі задачамі дню, і ад іх правільнага вырашэньня, выяўленьня ініцыятывы можна будзе судзіць аб вялікай справе ў экономпрацы комсамолу

З. Мірынгоф.

Ліст ад Лейпцыгскіх футбалістых.

Вышэйшым Саветам Фізкультуры Беларусі атрыман ліст ад Лейпцыгскай футбольнай каманды, у якім апошняя выявіла сваё жаданьне прыехаць у Беларусь для таварыскіх сустрэч па футболу.

Ніжэй зьмяшчаем адказ на іх ліст.

Лейпцыгскай футбольнай камандзе.

Дарагія таварышы!

Фізкультурнікі Беларусі са здавальненьнем адчесьліся да Вашага звароту з прычыны таварыскіх спатканьняў па футболу і выказалі ім сваю поўную гатоўнасьць спаткацца з Вамі ў самы бліжэйшы час.

Мы прыдаем нашаму спатканьню важнейшае значэньне ня толькі таму, што яно выявіць спартыўна-тэхнічны ўзровень нашых фізкультурнікаў у параўнаньні з вамі, але, яшчэ за тое, што гэтае спатканьне павінна паслужыць падставай для ўмацненьня інтэрнацыянальнай салідарнасьці фізкультурнікаў Савецкага Саюзу з рабочымі спартыўнымі організацыямі Захаду.

З вашага ліста відаць, што вы можаце прыехаць у канцы мая ці ў пачатку чэрвеня м-ца.

Мы гатовы з прыемнасьцю прыняць Вас у любы час для Вас больш зручны.

Чакаючы Вашага дакладнага адказу аб часе Вашага прыезду, просім перадаць рабочым спартыўным організацыям Лейпцыга нашае братэрскае прывітаньне.

Па даручэньню фізкультурнікаў Беларусі

Нам. Старшыні В. С. Ф. К. Б. **Леў.**

Водгук на фэльетон „Падняты нож“

Бюро гарадзкога райкому КП(б)Б, разабраўшы на пасяджэньні ад 26-га красавіка 1927 году пытаньне аб ненармальнасьцях у працколектыве «Поліграф», аб якіх пісалася ў фэльетоне «Падняты нож» у «Чырвонай Зьмене», пастанавіла:

1. Указаць тав. **Дыманту** на тое, што ён, як сакратар ячэйкі КП(б)Б, няправільна паступіў, не паставіўшы пытаньне аб фактах, якія паведамляў фэльетон, ведаючы аб іх раней.

2. **Розэнбауму** за нетактычны ўчынак з яго боку, асабліва, як партыйцу—кіраўніку прадпрыемства,—вынесьці вымову.

3. Оргаддзелу райкому прасачыць за работай партыйнай ячэйкі, усяляк узмацняючы яе партпрацаўнікамі.

4. Бюро РК ЛКСМБ абсьледваць ячэйкі КСМ, якія абслугоўвае ячэйка КП(б)Б саюзу друкароў, пад кутом погляду выяўленьня іх становішча, працаздольнасьці і сувязі з партыйнай ячэйкай. Аб выніках інформаваць бюро РК.

5. Прапанаваць РК ЛКСМБ абгаварыць пытаньне аб учынку тав. **Левінай**.

6. Адзначыць, што зьмяшчэньнем фэльетону газэта «Чырвоная Зьмена» садзейнічала зьнішчэньню ненормальнасьцяў у працколектыве друкароў.

Сорнае насеньне з поля вон!

РУШЫМ СЬЦЯНУ БЮРОКРАТЫЗМУ.

Хто „ён“ за чалавек: ці нэпман, ці сын рабочага.

Хто-ж такі тав. Шульман?

Выпіска з пратаколу пасяджэньня бюро Бялыніцкай профячэйкі ад 21/7 1926 г. за №14:

СЛУХАЛІ: Аб неабходнасьці пасылкі характарыстыкі на Шульмана Б. у вузаўскую ячэйку КСМ БДУ.

УХВАЛІЛІ: Паслаць наступную характарыстыку: „... Бацька растаўшчык, здае грошы на процанты... Прыяжджаючы на канікулы ня прыняў ніякага ўдзелу ў працы ячэйкі, знаходзячыся пад уплывам свайго бацькі растаўшчыка... Глядзіць плявацельскі на ўсю комсамольскую масу... Бялыніцкая профячэйка ўскладае на вас надзеі, што як добра забясьпечанага матар'яльна зьняць яго са стыпэндыі і рэагіраваць на Шульмана, як на комсамольца выпадкова трапіўшага ў нашы шэрагі для сваёй асабовай карыснай мэты“...

Вось вытрымкі з дакументу, атрыманага ячэйкай БДУ, за подпісам тэхсакратара ячэйкі, пасьля прабываньня Шульмана на летніх канікулах у 1926 годзе.

Пры разглядзе гэтага пытаньня на пасяджэньні, бюро колектыву было засыпана кучаю справак, якія крычалі аб неадпаведнасьці рэчавістасьці прысланай проф'ячэйкай характарыстыкі.

Уся гэтая кіпа дакументаў была пасланы ў Бялыніцкі райком комсамолу на водзыў, пасьля атрыманьня якога бюро колектыву ўсё-ж такі ня ведае—хто такі Шульман Б.

Па гэтаму пытаньню набралася 11 справак і водзываў, якія крычаць кожны па свайму. З усіх іх я выбяру больш рэзка разыходзячыхся па свайму зьместу:

Пасьведчаньне ад 7/8—26 году за № 883, дзе гаворыцца:

„Дадзена гэтае Бялыніцкім райкультаддзелам у тым, што па ініцыятыве тав. Шульмана Б. быў праведзен масавы паказальны політсуд, прыкаваўшы да сябе ўвагу грамадзян. Тав. Шульман праводзіў гутаркі сярод сялянства на балючыя пытаньні дню“...

Гэтая спраўка гаворыць за тое, што ў часе канікул тав. Шульман праводзіў грамадзкую працу. Што-ж датычыць яго соцыяльнага становішча і чым займаюцца яго бацькі, гаворыць другая спраўка:

Пасьведчаньне выдадзенае Шульману Б. 10/8—26 г. Бялыніцкім сельсаветам—камітэтам сялянскай узаемадапамогі, дзе гаворыцца:

„...Бацькі Шульмана зьяўляюцца сапраўды ў бедным становішчы, знаходзяцца на ўтрыманьні свайго сына рабочага, які жыве ў Маскве.. Бялыніцкі **С. К. КОВ** хадайнічае аб аказаньні ўсемагчымай матар'яльнай дапамогі тав. **Шульману**... Выдадзена гэтае пасьведчаньне па волі і настрою дображаданага да тав. **Шульмана** сялянства м. Бялынічы».

Такога-ж зьместу выдана спраўка тав. Шульману Бялыніцкім С. К. КОВ ад 17-7—1927 г.

Але Бялыніцкі местачковы савет паперкай аб 16-8—26 г. за № 519 адказвае на запытаньне райкому, аб занятках бацькоў Шульмана Б: „..Бацька Абрам **Шульман** займаецца ў сучасны момант гандлем — перапрадае муку, акрамя таго пазычае грошы прыватным прадпрыемцам на процанты“. Гэтая спраўка была падпісана старшынёю і сакратаром местачковага савету. На гэтую спраўку ссылаецца і райком комсамолу адказваючы на запытаньне ячэйкі БДУ.

Але і не прашло яшчэ і пяці месяцаў з часу пасылкі гэтай спраўкі, той-жа местачковы савет толькі за подпісам нам. старшыні савету ён-жа і старшыня К.КОВ і сакратар сельсавету выдае пасьведчаньне ад 29-1—27 г. за № 39, дзе гаворыцца: „...Бацькі **Шульмана** знаходзяцца ў бедным становішчы, знаходзяцца на ўтрыманьні свайго сына рабочага.. Выдана для прадстаўленьня ў стыпэндыяльную камісію“.

Вось вам некалькі дакумэнтаў, выданых тав. **Шульману** Б. савецкімі і комсамольскімі органамі аднаго і таго-ж мястэчка Бялынічы.

Нас цікавіць у сучасны момант тры пытаньні:

1) Як гэта можа адзін і той-жа сельсавет толькі ў розныя часы даваць пасьведчаньне рознага зьместу і ці не адыгрывае ў гэтай „гісторыі“ асоба вялікую ролю. 2) Як гэта Бялыніцкі сельсавет ня ведае, што дае яго левая і правая рука. 3) Хто-ж такі **Шульман** Б?

КАПЭ.

11 месяцаў „выплачвалі“

Чэрвень 1926 году... Заняткі ў навучальных установах скончаны... Студэнты разьяжджаюцца хто дамоў, хто на практыку.

Бадзёры, поўны радасных надзей рухаецца з катомкай на плячох студэнт гідратэхнікуму **Славін** на станцыю... Яго накіравалі на практыку ў распараджэньне Магілеўскага Акрзему.

Працаваў там **Славін** усё лета... Хутка неяк няпрыкметна праляцела яно... Вось ужо жнівень на зыходзе. Трэба ехаць назад у Менск.

Тут-так уся гэтая гісторыя і пачынаецца.

* * *

Яшчэ раніцай прышоў **Славін** у Акрзем атрымаць пэнсію. Яму павінны былі выплаціць каля 30 рублёў. Тут у Акрземе чакаў ён некалькі гадзін загадчыка, які куды-та пашоў і ўсё ня прыходзіў. К вялікаму жалю ня было таксама і намесьніка загадчыка. А час бяжыць... Хутка і на станцыю ехаць трэба... Застацца яшчэ на дзень нельга было, бо на ліцер, раз ужо адсрочаны, нельга было зноў працягнуць тэрмін.

Бедны **Славін** зьвярнуўся да галоўнага бухгальтара з просьбай выплаціць яму пэнсію. Галоўбух пашукаўшы сярод сваіх паперак... адказаў, што ніякай пэнсіі **Славіну** не належыць.

Весь успацеўшы, змучаны паляцеў **Славін** па гораду расшукваць акруговага меліяратара. Ледзь знашоў яго... Пацягнуў у Акрземаддзел, дзе пасьля доўгіх хлапот удалося даказаць, што студэнт **Славін** працаваў і яму трэба выплаціць 30 руб.

Але было ўжо позна. Супрацоўнікі ўжо пачалі разыходзіцца.

Славіну абяцалі прыслаць грошы па пошце.

Верасень. **Славін** чакае грошы.. Ні слуху, ні духу...

Кастрычнік. **Славін** піша даўжэзны ліст у Акрзем, каб прыслалі грошы. Ні адказу, ні грошай няма.

Лістапад. У пачатку і ў канцы м-цы **Славін** піша ў Акрзем... Нічога...

Сьнежань. **Славін** піша 2 лісты.

Студзень. Паслаў яшчэ ліст.

Люты. Парашыў напісаць яшчэ адзін апошні ліст. У грашох ён ужо зусім расчараваўся. Але неяк жаль, чаму нават адказаць карткай ня могуць.

Сакавік. **Славін** піша ліст у рэдакцыю „Чырвоная Зьмена“. З рэдакцыі тэрмінова паляцеў ліст на **імя Прышчэпава.** З Наркамзему—ліст у Акрзем...

І што-ж вы думаеце? **Праз два тыдні Славін атрымаў па пошце грошы.**

Вось толькі невядома? Ці гэта рэдакцыя дапамагла, ці ўжо такім чынам працуюць у Магілеўскім Акрземе, што пэнсію выплачваюць праз 7 месяцаў пасьля выконваемай працы.

Нам здаецца, што такія справы павінны вырашацца неяк хутчэй бяз чыйбы та ні было дапамогі.

Р. Г-н.

У Мая дзень першы...

30-га красавіка, напярэдадні 1-га мая, ішла ліхарадачная падрыхтоўка да сьвята.

Вуліцы і плошчы сьпешна прыводзяцца ў належны выгляд.

Кожная ўстанова імкнецца перагнаць другую ў надворнай аздобе і ўпрыгожваньні свайго будынку.

Хлопцы мяркуюць аб заўтрашнім надвор'і, мараць аб сонцы і цяпле.

Сонейка, выглядаўшае 30 красавіка, і чырвона-ружовы закат на ўсходзе дазвалялі спадзявацца, што заўтра будзе значна лепшае надвор'е...

На рагу Савецкай і Комсамольскай, дзе наклеян «Плян сьвяткаваньня 1 мая» сабраўся натоўп. Чытаюць...

— Вось дзе разгуляемся. Вечары, паходні, дэмонстрацыя...

— Каб толькі заўтра надвор'е не падкачала—чуюцца акляпочаныя галасы.

* * *

Вечар 30-га красавіка.

Комсамольскія сходы па некаторых ячэйках, урачыстыя вечары па клюбах.

А 10 гадзіне—дэмонстрацыя з паходнямі.

Ня гледзячы на пахмурнае надвор'е і змочаны дажджом мокры балоцісты брук, па якому прыходзіцца шагаць, факельная дэмонстрацыя сабрала значную колькасьць удзельнікаў, галоўным чынам моладзь.

Сьвятло электрычных ліхтароў на рагох вуліц і водблескі агню факелаў дапаўняюць адні другіх, асьвятляюць далёкую аддегласьць і радасныя, узбуджаныя твары дэмонстрантаў.

Часамі чуецца гучны пляск вады—гэта тая ці іншая група дэмонстрантаў трапіла ў «возера», якіх утварылася шмат на менскіх вуліцах пасьля вясенняга першамайскага дажджу.

Жарты, сьмех, вясёлыя сьпевы.

* * *

А на заўтра «падвяла нябесная канцэлярыя».

Дзень выдаўся пахмурны. Усю раніцу да 10 гадзін ішоў дождж.

Толькі перастала ліць, яшчэ не рассеяліся дажджлівыя хмары, а на вуліцах ужо поўна. Ніхто ня чакаў, што ў такі няпрыгожы дзень дэмонстрацыя зьбярэ гэтулькі народу!

З усіх бакоў гораду накіроўваліся шматлюдныя калёны на пляц імя Парыскай Комуны. Надвор'е ніколькі ня ўплывае на ўдзельнікаў дэмонстрацыі, іх настрой самы першамайскі.

Аб гэтым сьведчаць бадзёрыя песьні, колектыўныя выкрыкі.

Акцёры Дзяржтэатру наладзілі вялікі карнавал,—чыгуначнікі—карыкатуру на «міратворыцу» Лігу Нацый і сучаснае політычнае становішча.

На розных мясцовасьцях гораду ўстаноўлены гучна-гаварыцелі, якія перадаюць радыё-концэрты, прамовы правадыроў.

Закончылася дэмонстрацыя позна.

* * *

1-е мая 1927 г. цалкам зьнішчыла той погляд быццам урачыстасьць сьвяткаваньня залежыць выключна ад надвор'я: «будзе сонца,—пойдуць на дэмонстрацыю, у праціўным выпадку—ня выйдуць з дому».

Не! Для пролетарскага сьвята спрыяючае надвор'е усім не зьяўляецца абавязковай умовай. Бо ніколі сонца і ўся прырода ня могуць падмяніць настрою мас, першамайскага сьвяточнага настрою!

Той самы.

Дарогу піонэрскай самадзейнасьці!

Як піонэры Ляхаўкі праводзілі першамайскую інсцэніроўку

Што апавядае Рагачоўская выстаўка тэхнічнай працы.

Піонэры „міністры“ і „падпольшчыкі“

(Менск, Ляхаўскі раён),

У працягу трох дзён 27, 28, 29 красавіка на вуліцах Менску можна была бачыць сцэны сьвяткаваньня 1-га мая ў дарэволюцыйныя часы, малюнкі барацьбы рабочых з царскім самаўладзтвам і г. д.

— Што гэта?

— **Ляхаўская раённая піонэрская організацыя** праводзіць масавую гульню 1-е мая ў дарэволюцыйны час.

Ляхаўка ўжо ня першы раз робіць гульню падобнага роду. 22 студзеня г.-ж году мы бачылі «1905 год у Менску» і зноў такі пры ўдзеле адных піонэраў.

Але гульня 1-га мая вышла на гэтульки вялічэзнай і ўдалай, што аб ёй у працягу некалькіх дзён гаварыў увесь горад.

* * *

7 гадзін вечары. На вуліцы Урыцкага, дзе зьмяшчаецца Ляхаўскі райком ЛКСМБ, ціха і спакойна. Павольна ходзяць адзіночыя прахожыя. Нішто не прадвяшчае, што праз поўгадзіны гэтая ціхая і спакойная вуліца агалосіцца шумам, грукатам, песьнямі г. д.

Летнія мары піонэрск'я

Здалёку паказаўся першы атрад юных піонэраў і спышіўся ля будынку райкому. Вунь ідзе яшчэ адзін... яшчэ...

Хутка вуліца Урыцкага ператварылася ў мора чырвоных гальштукаў, сьцягоў і піонэрскіх галовак.

— Увага, нарыхтуйцеся! Зараз мы пойдзем уніз па Савецкай...—крычыць кіраўнік.

І атрад за атрадам пад сьпевы і барабанныя гукі стаў пакідаць вуліцу Урыцкага. Доўгай расьцягнутай калёнай рухаецца Ляхаўская піонэрорганізацыя па Савецкай вуліцы.

Расьпяваючы вясёлыя песьні падышлі да бульвару. Не пасьпелі спыніцца,—чуцен голас кіраўніка, старшыні бюро.

— Хлапцы, дзеля таго каб наша гульня прашла з посьпехам ад нас патрабуецца максымум энэргіі і дысцыплінаванасьці..

Памятайце, што мы праводзім гульню. Калі будзе адбывацца бойка паміж «рабочымі» і «жандармэрыяй», не давайце рукам лішняй волі...

— Ура! ура! крычыць мора піонэрскіх галоў.

Дадзена каманда рухацца далей. Падышлі да клюбу імя Карла Маркса, дзе старшыня райбюро абвясьціў гульню распачатай.

* * *

На другі дзень, а 7-й гадзіне ўвечары, усе сабраліся ля райкому. У кожнага ўдзельніка гульні ўзьняты, бадзёры настрой.

Сыгнал. З усіх бакоў зьляцеліся піонэры, каб не спазьніцца на склікаемы сход (мітынг).

Нарэшце ўсе сабраліся і праца пачынае кіпець. Хутка абіраецца з рабочай групы падпольны камітэт, дырэкцыя заводу, завадзкі камітэт.

* * *

Ля варот «міністэрства» стаіць хлопчык з наганам і не дапушчае туды нікога бяз пропуску і паролю.

Каб папасьці ў «міністэрства» трэба прасіць «ад'ютанта», які перадае іх «міністру». Нарэшце дабіваемся слова «прапусьціць».

Нам даюць спэцыяльнага патруля, які сочыць за кожным тваім крокам. Проста дзіва, як піонэры трымаюць сябе ў ролях «міністраў». Слова «гаспадзін» неяк дзіўна тут гучыць, бо мы ад яго адвыклі.

«Гаспада»,—пачаў «старшыня савету міністраў»,--пасяджаньне міністэрства лічу адчыненым. Слова для дакладу мае «міністр унутраных спраў».

Той абмалёўвае політычнае становішча ў краіне. Раптам прыбягае агэнт жандармэрыі з паведамленьнем аб паўстаньні рабочых. «Пасяджаньне» перарвана, «міністры» раюцца між сабой як тут быць.

Эй! Выпусьціце ўсіх пабочных-- крычыць «старшыня савету міністраў» да салдата. Апошні выштурхвае з «міністэрства» ўсіх чужых.

* * *

Каля варот сабраўся натоўп гледачоў. Усе яны цікавяцца тым, што адбываецца на двары.

Праходзячы па вуліцы можна была заўважыць то прабягаючага з якім небудзь паведамленьнем «паліцэйскага», то рабочага-паўстанца і г. д.

Шпікі сочаць за кожным крокам.

Паліцэйскія «арыштоўваюць» усіх падазроных асоб.

* * *

Таварышы, сёньня 1-е мая! Гэты дзень належыць сусьветнаму пролетарыяту, гэта наш дзень. Наша пролетарскае сьвята, сьвята барацьбы за вызваленьне пролетарыяту ад буржуазнага прыгнёту, сьвята міжнароднага соцыялізму...

Гэту копію першамайскай адозвы РСДРП, надрукаваную на рататары, наклейвалі нашы хлапцы па цэнтральных вуліцах. У некаторых мясцох справа даходзіла нават да кур'ёзаў.

Ля аднэй сьвежа наклеенай лістоўкі сабраўся натоўп. Чытаюць...

— Паглядзіце! Гэта-ж падпольная адозва,--крычыць нехта.

— Гэта пахне контррэволюцыяй,—кідае адзін вусаты дзядзя.

— Міліцыянэр! Трымайце вунь таго хлапчука! Ён наклеіў падпольную лістоўку!

Міліцыянэр і блізка аказаўшыся агэнт ДПУ схапілі беднага хлапчука за каўнер.

Хлапца дарэмна даводзячага, што гэта яны праводзяць гульню, адвялі ў міліцыю. Там хутка ўсё высьвятлілася і сканфужаны міліцыянэр толькі мармытаў у адказ, што ён ня ведаў у чым справа.

Такія кур'ёзы здараліся ня гледзячы на тое, што кіраўнікі гульні загадзя ўзгаднілі яе з камандантам гораду і начальнікам акруговай міліцыі. Справа ў тым, што ня ўсе паставыя міліцыянэры былі загадзя папярэджаны.

Абываталі ня ведалі што і думаць. Сярод іх распаўсюджваліся самыя рознастайныя чуткі аб падпольных лістоўках, арыштах у горадзе і г. д.

Р.

Рукамі піонэраў

На раённай выстаўцы тэхнічнай працы піонэраў, Рагачоўшчына

З мэтай разгортваньня тэхнічнай працы ў атрадах, Рагачоўскі Райком комсамолу парашыў правесьці раённую выстаўку апошняй.

Кожны атрад і нават кожны піонэр з вялікай цікавасьцю рыхтаваліся да выстаўкі. Ужо за тыдзень да выстаўкі атрады пачалі прынасіць зробленыя рэчы, а да дню выстаўкі было столькі матар'ялу, што мы гэтага не чакалі.

Не чакалі мы столькі і галоўным чынам такога матар'ялу за тым, што ў большасьці атрадаў падрыхтоўка праходзіла ня шляхам гуртковай працы, а па заданьням Савету атрадаў і па ўласнаму жаданьню піонэраў. Модэляў на выстаўцы было ўсяго каля 60, з іх больш характэрнымі зьяўляюцца: выгляд Рагачоўскага Райвыканкому, чыгуначнай станцыі, цягнік з вагонамі, ветраны млын, выгляд памяшканьня дзет. дому, маўзалей Леніна, 2 модэлі аэропляпаў, выгляд дрэваапрацоўчага заводу, модэль бранепосца. Ручная крахмалка, якой можна карыстацца ў гаспадарцы (праца двух вясковых піонэраў), тры ткацкіх станка з якіх на двух маюцца кавалкі сатканага палатна, дзьве самапрадачкі ўпаўне годных у гаспадарцы, плуг, барана, сані, конская зброя, выгляд сельсавету. Вялікую ўвагу зьвярнула на сабе праца гуртка рукадзельніцтва пры цэнтральным піонэр-клюбе. Былі досыць добрыя малюнкі адбываючыя гарадзкое і вясковае жыцьцё, у прыватнасьці жыцьцё піонэраў. Нельга не ўпамянуць і аб удзеле акцябрат, матар'ял якіх значна зацікавіў наведваючых выстаўку: вырэзкі, будынкі з кардону, праца па рукадзельніцтву.

Зусім ня буду апісваць маё ўражаньне, бо я на 100 проц., як у нас кажуць, згодзен з думкай піонэр. актыву, наогул піонэраў і з тымі, якія запісвалі свае ўражаньні ў сшыткі.

Думка піонэраў вызначылася на сходзе гарадзкой піонэрскай організацыі, якая адбылася ў першы дзень выстаўкі.

Нябывалы настрой. Пад воплескі 600 рук прыймаецца прапанова піонэра аб організацыі гурткоў па тэх. працы пры атрадах. У дадатак прыймаецца прапанова: праз два месяцы правесьці другую выстаўку, каб падагуліць вынікі першай.

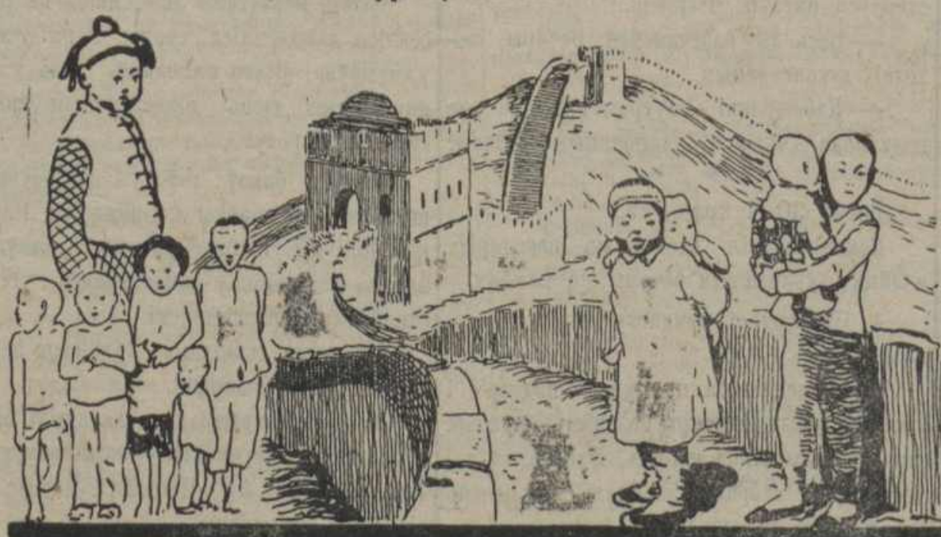
І ня толькі піонэры, але і іх бацькі, рабочыя, настаўнікі, чырвонаармейцы і ўсе дзеці поўнасьцю адчувалі піонэрскае сьвята. Ня верыцца, каб гэта была праца дзяцей-піонэраў; але гэта факт: гэта рабілася рукамі піонэраў—так запісана ў сшытку уражэньняў рабочым заводу. «Вось гэта і ёсьць пачатак карысна-цікавай працы піонэраў, што заслугоўвае ўхвалы», «аддзел рукадзельніцтва настолькі добры, аж задзівіцца можна»—піша матка і ў дужках дадае «там ёсьць і праца маёй дачуркі-піонэркі»

«Аб чым кажа выстаўка»—пытае настаўнік і адказвае: «праяўленьне максімальнай самадзейнасьці, творчасьці, зацікаўленасьць працай і разьвіцьце тэхнічных здольнасьцяй.

Гэта больш характэрныя запісы, астатнія такога жа зьместу.

Рутман А. Р.

Дзеці Кітаю

Твае здароўе--у тваіх руках

Як правільна займацца фізкультурай?

Програма заняткаў вясковага гуртка фізкультуры.

Фізкультура пачынае паступова набываць правы грамадзянства ў вёсках. Яна «прэ» туды, але адсутнасьць належных паказаньняў, адсутнасьць фізкультурна-пісьменных групаводаў вядзе к няправільнаму тлумачэньню асноўных задач фізкультуры. Вынік гэтага неразуменьня—павальнае захапленьне футболам, турнікам, якія часта прыводзяць да розных хвароб сэрца і іншых органаў цела. Мэта фізкультуры зусім інакшая: разьвіць і ўзмацніць організм.

Як-жа правільна займацца фізкультурай?

У тых вёсках, дзе няма гуртка фізкультуры, комсамольская ячэйка павінна высунуць крыху падрыхтаванага па пытаньням фізкультуры хлапца, які-б пэрыодычна (галоўным чынам у сьвяточныя дні) зьбіраў моладзь, праводзіў заняткі, організоўваў выпярэдніцтвы, уцягваючы ў гурток новых сяброў.

Карысны спорт.

У програму заняткаў гуртка павінны ўвайсьці спорт: 1) бег на хуткасьць (ня больш 1/2 вярсты), бег на працягласьць (ад 1—6 вёрст), бег з перамаганьнем розных перашкод (па лесу, праз парканы, канавы і г. д. 2) Скачкі ў вышыню праз паркан альбо планку, зьмяшчоную паземна на двух слупах, а таксама ў даўжыню праз канавы, маленькія ручайкі Скачкі трэба правадзіць як з месца, так і з разьбегу. 3) Кіданьне гранаты, каменьняў, кіёў на адлегласьць і ў цэль. Стральба з луку ў рухавыя і нярухавыя целі. 4) Заняткі па плаваньню (сярод умеючых плаваць) павінны навучыць лепшым способам перасоўваньня ў вадзе. Тут трэба практыкаваць скачкі ў воду з мосьцікаў, дрэваў, якія растуць каля вады, ныраньне з дабываньнем усялякіх прадметаў з дну, ігры ў вадзе. Няўмеючыя плаваць абучаюцца спачатку ўменьню трымацца на вадзе, а затым ужо з дапамогаю добрых плаўцоў абучаюцца першапачатковаму руху ўпрошчонага способу плаваньня (як жаба).

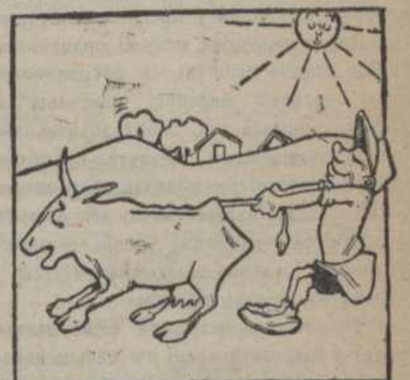
Якая патрэбна гімнастыка.

1) Лазаньне па розных прадметах: дрэвах (усялякімі способамі, пералазаньне праз паркан, узлазваньні на дамы і інш.) 2) Роўнавагу правадзіць на бярвеньні, дошцы, паложанай праз рэчку, і інш. прадметы з нярuховай альбо хістаючай апорай. 3) Вольны рух, пірамiды, карагоды, народныя скокі (масавыя) трэба правадзіць галоўным чынам толькі ў час выступленьня гуртка, з мэтай агітацыі і прапаганды сярод сялянства здаровых формаў забаў. Масавыя выступленьні павінны ствараццa па ўпрошчаным програмам, якія гарактыруюць хуткасьць вывучэньня практыкаваньняў.

Фізкультурныя ігры.

Па свайму ўплыву на організм ігры падзяляюцца на: 1) ігры з бегам (пятнашкі, эстафэтныя бягі, дзень і ноч, мядзьведзі, кошкі і мышкі і інш.). 2) Ігры з скачкамі (чахарда, вудачка, папрыгунчыкі). 3) Ігры з кіданьнем (уміраючы мяч, гарадкі, лапта, гонка мячоў, лунка, і інш.). 4) Ігры супакойваючыя (мора хвалюецца, жмуркі па голасу, двое сьляпых і інш.). 5) Ігры вайскова прыкладнога характару (беражы сьцяг, узяцьце цытадэлі, высьлежваньне зьвераў і інш.

Вурок трэба ствараць улічваючы становішча хлапцоў, якія прыдуць на заняткі. Калі яны прышлі з работы, дык вурок павінен быць лёгкім і павінен уключаць у сябе розныя віды забаў (ігры, плаваньне). У сьвяточныя дні, калі сяляне не працуюць, у вурок ўключаць і больш цяжкія фізкультурныя практыкаваньні.

Таксама „фізкультура“!

Праводзячы вурок групавод альбо інструктар паказвае на зробленыя памылкі і ёпраўляе іх, патрабуе ад хлапцоў дасканаласьці і чыстаты выкананьня практыкаваньняў, сачыць у часе вуроку за парадкам у групе, часта напамінаючы як зьнішчыць сутулаватасьць, як правільна трымаць корпус цела і інш.

Програма заняткаў

Заняткі трэба ствараць па раней падрыхтаванай праграме, прыкладна яна будзе мець такую форму: 1) Бег на перагонку альбо на працяжнасьць, ня больш 2 вёрст—10 хвілін.

2) Роўнавага—хаджэньне па плоскаму бярвеньню—10 хвілін.

3) Кіданьне маленькіх каменьняў на адлегласьць альбо кіданьне ў цэль—25 хвілін.

4) Лазаньне па бярвеньню, паркану, дрэвам—10 хвілін.

5) Скачкі ў вышыню праз плот альбо ў даўжыню праз канаву—25 хвілін.

6) Плаваньне альбо купаньне—20 хвілін.

У выніку: 1 гадзіна 40 хвілін.

Для правядзеньня вынікаў праробленай працы і з іншага боку для ўцягненьня ў гурток новых сяброў трэба ў тых мясцох, дзе шмат насельніцтва (у часе вялікіх сьвят) практыкаваць выпярэдніцтвы прыцягваючы для ўдзелу сялян, жадаючых памерыцца сіламі, па зусім простым програмам, напрыклад: бег у перагонкі на маленькую адлегласьць, скачкі ў вышыню, у даўжыню, кіданьне каменьняў, кіёў на дальнасьць альбо ў цэль аднэй і другой рукой, кіданьне вучэбнай гранаты і г. д.

Раўнамернасьць заняткаў і парадак правядзеньня выпярэдніцтваў будуць у большай ступені залежыць ад адпаведнай для гэтай мэты плошчы зямлі. Пытаньне аб выдзяленьні зямлі для сталага карыстаньня, для фізкультурных патрэбаў трэба паставіць на сходзе сялян альбо ў сельсавеце.

В. Савіч.

Першая вылазка на сонца

(М. Чашнікі, фабрыка «Чырвоная Зорка»)

У прыгожы сонечны дзень, з чырвонымі сьцягамі ў руках пайшла наша фабрычная і Чашніцкая каманда фізкультурнікаў (каля 50 асоб) на зноў пабудаваную станцыю Чашнікі. Адтуль на чыгунцы і накіраваліся ў мястэчка Лепель на экскурсыю.

Ня доўга прышлося чакаць цягніка. З вялікімі цяжкасьцямі здабылі дазволу, каб паехаць усім разам. Як крануўся цягнік, усеўшыся радкамі, пад рытмічныя гукі сталёвых колаў зацягнулі песьню.

Вось і станцыя «вылязайка». Усе з вялікай ахвотай вылезьлі. Інструктар даў загад настрэіцца ў радох. Пад гукі музыкі накіраваліся ў ваенны гарадок.

* * *

Увечары, гадзін у 7 продэманстравалі кіно-стужку з жыцьця чырвонаармейцаў, выступілі дзяўчаты-фізкультурніцы. На другі дзень раніцаю, а 6-й гадзіне сумесна з чырвонаармейцамі ігралі ў футбол, скакалі, лазалі на турніку, на брусах, лесьвіцы, аглядалі казармы. Лепш за ўсё зацікавіў нас разбор вінтоўкі і кулямёту. Нашы хлапцы, а таксама і дзяўчаты добра стралялі з вінтоўкі драбінкай і кожнаму хацелася абавязкова папасьці ў цэль, не памыліцца. Паказвалі нам як пад удушлівымі газамі ўміралі бедныя кошкі, потым мы іх разразалі, разглядалі лэгкія, сэрца і інш.

Пазнаёміліся і з працівагазам. Камандзір завёў гутарку аб значэньні хэміі.

Ужо а 5-ай гадзіне ўвечары, пастроіўшыся ў рады пацягнуліся мы да Лепелю, дзе ўжо чакалі нас, амаль што гадзіны дзьве. Там выступалі, гаварылі аб значэньні фізвыхаваньня. Потым паехалі дамоў.

Можа Лепельская каманда, якая да гэтага часу дрэнна працавала, убачыўшы выступленьні нашых фізкультурнікаў—зацікавіцца і пачне працаваць? Чакаем.

Я. Сакалоўскі.

Выяжджаем у Ленінград.

Па ўмовах чыгуначнага руху магчыма зараз выехаць толькі 120 экскурсантам.

ШТО ТРЭБА ВЕДАЦЬ ЭКСКУРСАНТУ.

Тэрміны выезду.

Экскурсыйная камісія на падставе перагавораў з адміністрацыяй чыгункі паведамляе наступны парадак ад'езду экскурсантаў:

1. **З Менску** экскурсанты выяжджаюць у чацьвер, 12-га мая а 10 гадзін 30 хвілін вечару з вакзалу МББ ч. ш. цягнікам № 10. Збор а 9 гадзіне ўвечары у памяшканьні рэдакцыі газэты «Чырвоная Зьмена».

2. **З Барысаву** экскурсанты бяруць білет да Ленінграду ў беспляцкартны вагон і выяжджаюць у начы цягнікам № 10.

3. Экскурсанты з **Бабруйску, Слуцку, Мозыру, Рэчыцы** і **Гомелю** бяруць білеты да Ленінграду і павінны прыбыць на станцыю Жлобін к пятніцы, 13-га мая к цягніку № 4 (час адыходу цягніка—5 гадзін 25 хвіл. раніцы).

4. Экскурсанты з **Магілеўскай акругі** садзяцца 13-га мая на цягнік № 4 і бяруць білеты ў беспляцкартны вагон да Ленінграду.

5. Экскурсанты з **Калінінскай акругі** купляюць білеты са станцыі адпраўленьня да Ленінграду і прыяжджаюць у горад Оршу к 12 гадзінам дню ў пятніцу 13-га мая для пасадкі ў паштовы цягнік № 4.

6. Экскурсанты з **Аршанскай акругі** бяруць білеты ў бяспляцкартны вагон паштовага цягніку № 4 (пасадка на Аршанскім вакзале МББ а 12 гадзіне дню).

7. Экскурсанты з **Віцебскай акругі** бяруць білеты ў беспляцкартны вагон да Ленінграду ў паштовым цягніку № 4 (пятніца, 13-га мая, а 6-й гадзіне дню).

8. Праяжджаючы праз Віцебск экскурсанты ў часе астаноўкі цягніку зьяўляюцца для рэгістрацыі да дзяжурнага сябра экскурсыйнай камісіі (чырвоная павязка па левай руцэ). Дзяжурны будзе знаходзіцца ў залі першай клясы Віцебскага вакзалу МББ ч. ш.

Плян экскурсыі.

Арыентыровачны (прыблізны).

1. **Чацьвер**, 12-га мая—выезд з гораду Менску ў 10 гадз. 30 хвілін увечары. 2. **Пятніца**, 13-га—у дарозе. 3. **Субота**, 14-га—вышка Ісакіеўскага сабору і агляд гораду. 4. **Нядзеля**, 15-га мая—выезд у Кранштат і наведваньне лінкору «Парыская Комуна». 5. **Панядзелак**, 16-га мая — Петрапаўлаўская цытадэля. Зоолёгічны сад. Таўрычаскі і Смольны палацы. 6. **Аўторак**, 17-га—эрмітаж. Музэй Рэволюцыі. 7 **Серада**, 18-га мая—завод «Красный Треугольник». Гандлёвая прыстань. Вечар спайкі з Ленінградзкім Комсамолам. 8. **Чацьвер**, 19-га мая — тэкстыльная фабрыка «Красное Знамя». Кіно-фабрыка. 9. **Пятніца**, 20-га мая—Марскі Музэй. Наведваньне рэдакцыі газэты «Смена». 10. **Субота**, 21-га завод «Красный Путиловец». Стадыён імя КІМ'у. Ад'езд на Волхаўбуд 11. **Нядзеля**, 22-га—наведваньне Волхаўбуду. Вечарам—ад'езд дахаты. 12. **Панядзелак**, 23-га мая—у дарозе. 13. **Аўторак**, 24-га мая—прыезд у Менск, у 8 гадзін 40 хвілін раніцы.

Акрамя таго, выходзячы з магчымасьцяў часу і сродкаў, экскурсанты будуць разьбіты на асобныя групы для наведваньня па выбару асобных тыповых прадпрыемстваў і рабочых клюбаў.

Ведай свой край.

Лыкавы лапаць—шаўровы бот

(Плян агляду абуткавай фабрыкі)

Папярэднія неабходныя весткі

1) Першабытны абутак: Эгіпэт, Грэцыя, Рым, сярэдневякоўе. Абутак багацея, бедняка і розьніца паміж імі.

2) Розьніца абутку ў нас (лыкавы лапаць, бот з рознакаляровай скуры).

3) Нага і абутак (нага чалавека нясе вялікую працу, якую ўвагу трэба зьвярнуць на абутак).

Агляд фабрыкі: а) штамповачнае аддзяленьне, б) закройнае, в) загатовачнае, г) зацяжное, д) падашвяна-прымацовачнае, е) абсацавае, ж) аддзяленьне дзеля канчатковай аздобы абутку.

Лес—наша краса і багацьце

(Плян агляду дрэваапрацоўчага заводу)

1) Мэты вывучэньня заводу.
2) Падрыхтоўка да экскурсыі.
3) Экскурсыя.
4) Распрацаўка матар'ялу дабытага на экскурсыі.
5) Вынікі.

Задачы і вывучэньне заводу:

а) Тэхніка і рабочая сіла. Агульная крыніца энэргіі.

б) Уявіць, што паасобныя машыны ёсьць толькі зьвяно агульнага моцнага організму.

в) Правесьці параўнаньне заводу з саматужным прадпрыемствам.

г) Зьвярнуць увагу на фабрычны падзел працы.

д) Узаемаадносіны паміж рабочымі і машынай: рытм машынны зьяўляецца рытмам працы рабочага.

е) Завод, яго роля ў жыцьці гораду і нашай краіны.

ж) Сувязь заводу з месцамі, адкуль ідзе сырэц.

з) Куды ідзе збыт тавару.

Як рыхтавацца да экскурсыі

1) Лясныя багацьці нашай краіны.
2) Пароды лесу.
3) Каму лясы належалі ў дарэволюцыйны час і каму цяпер.
4) Уплыў лесу на прыродныя ўмовы краіны:

а) Лес—абарона ад ветру, б) лес—умярыцель сухасьці і сьлякоты, в) лес абарона рэчак, г) лес узмацняе глебу і г д.

5) Вядзеньне ляснОй гаспадаркі.
6) Скарыстаньне лесу.

Пасьля дачы патрэбных ведаў, можна правесьці ўжо самую экскурсыю па вывучэньню самога заводу.

Дакладны агляд заводу намі дадзены ў агульным пляне. Тут толькі трэба зьвярнуць увагу дастаткова на паасобныя ўстановы.

А. Сьцяпуржынскі

Цішка.

Два гады, а мо' і болей,
Як наш Цішка ў Комсамоле.
На грудзёх у Цішкі „КІМ“,
З папяроскі валіць дым.

Завяліся ў Цішкі грошы,
Справіў Цішка порткі клёшам,
Носіць гальштук, капялюш,—
Не чапай мяне, не руш!

Ходзіць Цішка важным франтам,
Нібы з самае Антанты.
На вячорках ён—гэрой,
А ў ячэйку—ні нагой.

* * *

Сакратар сароміў Цішку:
— Сядзь ты, блазень, хоць за кніжку.
Вунь Галена, вунь Кандрат
На рабфак гатовы, брат.

Словы—як гарох аб сьценку:
— Што мне кніжкі? Лепш паненкі.
Забівай сам галаву,—
Я—без кніжак пражыву.

* * *

Ходзіць Цішка на ігрышча,
На сабак і сучак сьвішча.
На грудзёх у Цішкі „КІМ“,
П'яны Цішка наш - „у дым“.

Два гады, а мо' і болей
Быў той Цішка ў Комсамоле,
Ганьбіў моладзь. Ды цяпер
Цішка ўзялі за каўнер

З клёшам, гальштукам—за полы,
Старчакам вон з Комсамолу.
У ячэйцы можна жыць:
Цішкам больш там не сьмярдзіць.

Э.

ЗМАГАЕМСЯ за КВАЛІФІКАЦЫЮ!

Праз наладжваньне вытворчых конкурсаў і вечароў рабочая моладзь замацуе сваю кваліфікацыю

Комсамольскія ячэйкі і юнсэкцыі, наладжвайце вытворчыя конкурсы і вечары!

Пачынаюць конкрэтную справу

(Конкурсны вечар на Дражджавым заводзе у Бабруйску)

Клюб харчавікоў быў біткам набіты маладымі і старымі рабочымі 3-х заводаў: Дражджавога, Махорачнага і Маслабойнага. Прышлі на конкурс кіраўнікі гэтых заводаў, працаўнікі ФЗК і Акруговага Праўленьня Саюзу. Каля дзьвярэй на вуліцы шмат моладзі, якую не пускаюць у памяшканьне з-за адсутнасьці месц.

Сьветавыя лёзунгі крычаць аб тым, каб моладзь лепш прымала ўдзел у нашай гаспадарцы. Аркэстр грае, комсамольцы сьпяваюць, організатары конкурсу бегаюць рыхтуюцца да адчыненьня вечару. Ва ўсіх добры і вясёлы настрой; радуемся таму, што ячэйкі пачынаюць рабіць конкрэтныя справы. І маладыя і старыя рабочыя седзячы ў клюбе кажуць аб тым, што комсамольцы маладцы, робяць добрыя справы.

Адчыняецца ўрачыстая частка, запрашаецца прэзыдыум. Пяцёх лепшых маладых рабочых вітаюць ад АК ЛКСМБ, Акруговага Праўленьня Саюзу, гаспадарчых установаў, парт'ячэйкі і г. д.

Загадчык завод чытае загад № 2 па 4-му Дзяржаўнаму дражджавому заводу:

«Пастановай конкурснай камісіі заводу прызнаны лепшымі рабочымі з моладзі заводу пяць таварышоў». (Тут ідзе пералічэньне хто такія таварышы, чаму яны лепшыя, у адносінах да другіх маладых рабочых).

— Апавяшчаю аб гэтым па заводу, лічу неабходным прывітаць названых таварышоў і стаўлю іх у прыклад астатняй моладзі нашага заводу—апавясьціў загад дырэктар заводу—**Каланіцкі.**

Тав. **Гельфанд**, старшыня Заводзкага Камітэту згодна пастановы конкурснай камісіі падае пяці таварышам срэбраныя жэтоны з надпісам: «лепшаму вытворцу з моладзі Дражджавога заводу».

Гучныя воплескі, аркестр грае туш.

Урачыстая частка скончылася, вакол **гэрояў працы** сабраліся і старыя і маладыя рабочыя, вітаюць іх.

Загадчыкі другіх заводаў, працаўнікі саюзу ў вельмі добрым настроі гавораць:
—Добра, малайцы хлапцы, абавязкова зробім гэткую справу і ў нас.

Гэта першая прадпрыемства ў нашай акрузе, якое правяло гэты конкурс. Цяпер па прыкладу Дражджавога заводу пачынаюць праводзіць такія-ж конкурсы на шчацінай фабрыцы, кардоннай фабрыцы «імя Сталіна» у Рагачове, на заводах і інш.

Пачалася ўпартая барацьба з працоўнай недысцыплінаванасьцю і расхлябанасьцю з боку моладзі на нашых прадпрыемствах.

С. Яндульскі

Наладзілі вытворчы вечар.

У мінулым месяцы юнсэкцыя пры рабочым клюбе наладзіла першы вытворчы вечар рабочай моладзі г. Барысаву.

У вечары ўдзельнічала моладзь з невялікіх прадпрыемстваў, як напрыклад, Барысаўская Электростанцыя, друкарня і інш.

На ўрачыстай частцы старыя майстры віталі моладзь і паказвалі на дасягненьні броні.

Стары майстар з друкарні тав. Зільберглейт і мэханік электростанцыі тав. Палубінскі стоючы на сцэне паказвалі як тое ці іншае трэба зрабіць. З броні друкарні дзяўчаты рабілі кніжкі, адзін з хлапцоў друкаваў адозвы юнсэкцыі да рабочай моладзі г. Барысаву.

Гэтак сама выяўляла свае здольнасьці на рабоце і бронь з электростанцыі.

Майстры паказвалі, што моладзь набывае кваліфікацыю.

А пасьля дзелавой часткі, была наладжана «сьветавая газэта» на тэму аб вытворчасьці.

Гульні і скокі былі «дармовым дадаткам» да добра наладжанага вечару. У час гульняў моладзі раздавалася вось гэтая адозва:

Уважліва чытала яе моладзь, а ў канцы—з маршам разыйшліся па хатах.

Б. Шапіра.

Прагульшчыкі і п'яніца падрывае працу свайго заводу.

Школа прыстасована да вытворчых умоў.

(Дуброўна, Аршаншчына).

Фабрыка «Дняпроўская Мануфактура» мае некалькі сот рабочай моладзі. Дзеля абслугоўваньня політзаняткамі, райком ЛКСМБ адчыніў пры фабрыцы політшколу. Пры адчыненьні прышлося падумаць і аб тым, што завод працуе ў дзьве зьмены і калі-б школа працавала ці з раньня, ці з вечару, дык моладзь наведвала-б школу праз тыдзень.

Абмеркаваўшы гэтае пытаньне пастанавілі ў школе працаваць раніцай для вячэрняй зьмены і вечарам—для дзённай.

Разам са зьменамі працы часу рабочых, мяняецца і час заняткаў політшколы. Такім чынам школа ахапляе ў 2 разы больш моладзі і магчыма будзе програму скончыць да траўня месяцу, бо цікавасьць да вучобы і пасьпяховасьць у занятках добрыя: аб гэтым сьведчыць значная актыўнасьць і 90 проц наведваньня.

Дубровенскі.

Водпуск... каля варштату.

Ці памятуе Талочынскі комсамолец аб 21-ым пункце статуту?

(Мястэчка Талочына).

У нас, у мінулым годзе справа правядзеньня адпускной кампані абстаяла надта дрэнна. Гэта датычыцца асабліва моладзі, працуючай у саматужных прадпрыемствах. Саматужнікі за час водпуску не выплачвалі пэнсію вучнямі, шмат якія вучні не атрымлівалі водпуску, а тыя, якія і ўходзілі ў водпуск—праз 2—3 дні зварачаліся на працу ў майстэрню. Тлумачылася гэтае зьявішча тым, што вучню «абрыдзела хадзіць бяз справы»...

Каб гэтых памылак не дапусьціць і ў бягучым годзе, трэба організаваць водпуск моладзі партыямі, ня менш чым на 5 чалавек.

Акрамя гэтага, эканомпрацаўнікам ячэек і профорганізацыям трэба сачыць за дачай водпускаў і выплатай пэнсіі за час водпуску.

У нашым мястэчку ні адзін малады рабочы ці служачы не займаюцца фізкультурай. Праўда, інструктар па фізкультуры ў нас маецца, але ён не карыстаецца сярод моладзі аўторытэтам. Праца па фізкультуры праводзіцца толькі сярод вучняў школ.

Гэтае зьявішча, асабліва ў вясеньнелетні час—недапусьціма!

Міхась Зак.

Наш вопыт па шэфству.

Вынікі паездкі дэлегацыі Бабруйскага комсамолу на лінкор „Парыская Комуна“,

Як мы рыхтаваліся?

Значнай дапамогай у пасьпяховасьці правядзеньня кампаніі паслужыла своечасовая падрыхтоўка.

Мэты, пастаўленыя перад організацыяй: узмацненьне шэфства над лінкорам азнаямленьне з працай Ленінградзкага Комсамолу—былі падхоплены комсамольскімі ячэйкамі, беспартыйнай моладзьдзю, сябрамі партыі, дарослымі рабочымі і піонэрамі.

Шмат організацый на тэхнічнай працы трэба было прарабіць, каб наладзіць такую паездку. Гэта неабходна памятаць тым організацыям, якія пажадаюць зрабіць нешта падобнае. Дагаворанасьць па кожнай дробязі з рознымі організацыямі, падрыхтоўка на месцы, строгі бюджэт, падрыхтоўка самога складу едучых — вось грунтоўнае, што мелі мы на ўвазе. Дэлегаты выбіраліся на агульных сходах ячэек, заводаў і фабрык.

Дэлегацыя складалася з 65 чалавек (з іх 8 за свой кошт, а астатнія за сродкі ячэек): хлапцоў—53, дзяўчат — 12, рабочых—40, сялян—12, служачых—13, сяброў партыі—24, кандыдатаў – 6, чырвонаармейцаў—11, піонэраў—2, (за сродкі саміх піонэраў). Усе дэлегаты адмовіліся ад свайго летняга водпуску. Дэлегацыяй было выбрана бюро, гаспадарчая камісія, сакратарыят і рэдколегія.

Ці справіліся з пастаўленымі задачамі?

18-га сакавіка дэлегацыя прыбыла на падшэфны карабель. Зразу здружыліся з маракамі, загаварылі аб жыцьці працы.

Прабылі на лінкоры 2 дні, выявілі недахопы шэфскай працы, дагаварыліся аб далейшай сувязі.

Вельмі добра сустрэў нашу дэлегацыю Ленінградзкі комсамол. Усюды знаёмілі нас з пастаноўкай працы. А пабыла дэлегацыя на «Чырвоным Пуцілаўцы» Трэугольніку, заводзе «Электра-сіла», «Дрэваапрацоўваючым», Печатны двор, Фабзавуч імя Ільліча, 3-яй кіно фабрыкі Юнсэкцый Будаўнікоў, Цэнтральны Дом Комуністычнага выхаваньня рабочае моладзі імя Глерона, у доме Старай і Маладой гвардыі.

Шмат чаго цікавага маюць Ленінградзкія калектывы комсамолу, ёсьць чаму павучыцца ў іх: конкурсы на лепшы цэх, колектыўныя і індывідуальныя спаборніцтвы, вытворчыя конфэрэнцыі, удзел у вытворчых нарадах. Наогул адчуваецца, што гаспадарчая і экономічная праца зьяўляецца стрыжнем усёй працы комсамолу Ленінграду. Вельмі нас цікавілі добрыя адносіны з гаспадарчымі і профорганізацыямі. Уся праца скантактована.

На наша запытаньне, як моладзь удзельнічае ў рацыяналізацыі вытворчасьці (Трэўгольнік) нам паказалі ў галёшным цэху «НОТ» дае сотні маладых работніц, у большасьці комсамолкі, працуюць пасьля правядзенае рацыяналізацыі.

140 прапаноў з боку рабочае моладзі па рацыяналізацыі вытворчасьці. Шмат новага ў культурнай працы: ядра быту, падрыхтоўка культактыву, гэтак званыя зацейнікі. Скарыстоўваньне абедзеных перапынкаў для правядзеньня гутарак з рабочымі, спэцыяльныя культдні моладзі.

Конкрэтная кіраўніцтва прывіваецца ў організацыі з вялікай пасьпяховасьцю.

І ўрэшце трэба сказаць, што:

пастаўленыя перад дэлегацыяй мэты выкананы поўнасьцю.

Масавая паездка паслужыла сапраўдным ажыўленьнем сувязі з флётам, азнаямленьне з жыцьцем і бытам чырвонафлётцаў, што зьяўляецца гарантыяй яшчэ большага замацаваньня сувязі.

Азнаямленьне з працай Ленінградзкага комсамолу дало магчымасьць узяць некаторы вопыт для перанясеньня ў працу нашай організацыю.

Экскурсійны плян апраўдаў сябе, як момант культурна-выхаваўчага характару.

* * *

Цяпер разгортваецца справаздачная кампанія дэлегатаў на мясцох.

Для больш падрабязнага азнаямленьня рабоча-сялянскай моладзі Бабруйшчыны ад нашай паездцы.

Паездка дэлегацыі на доўгі час застанецца ў памяці комсамольцаў Бабруйскай організацыі.

Каб больш падрабязна азнаёміць шырокія масы рабоча-сялянскай моладзі Бабруйшчыны з паездкай дэлегацыі, АК ЛКСМБ знайшоў патрэбным выдаць на гэту тэму спэцыяльную брошуру.

Я. Ізакаў.

Пачынаецца прыём у вайсковыя школы

Многа дае школа курсанту, але і многа з яго патрабуе.

Школы выхоўваюць чырвоных камандзіраў—ваенных кіраўнікоў нашай арміі

Што трэба ведаць?

(Артыкул начальніка і ваеннага камісара Аб'яднанай Беларускай Вайсковай школы імя ЦВК БССР тав. Валаснова).

Да моманту комплектаваньня ваенных школ засталося яшчэ некалькі месяцаў, але ня гледзячы на гэта, каля сотні заяў ад моладзі Беларусі ўжо падана.

Мінулыя наборы паказалі, што ў школу пападае толькі нязначная частка падаўшых заявы. Гэта часткова тлумачыцца тым, што многія з падаючых заявы ня зусім разумеюць, што ім школа дасьць і чаго ад іх патрабуецца

Кожны паступаючы павінен ведаць, **што школа—ваенная, з цьвёрдай рэволюцыйнай дысцыплінай па свайму бытавому ўкладу далёка розьніцца ад школы грамадзянскай.**

У ваеннай школе курсант вучыцца, есьць, сьпіць, ходзіць гуляць не тады, калі ён пажадае, а ва ўстаноўлены школьным распарадкам час.

Школа дае кожнаму вучню цьвёрды закончаны цыкл грамадазнаўчых, політычных і ваенных ведаў. Школа выхоўвае камандзіраў—ваенных кіраўнікоў РЧСА—адданых барацьбе за соцыялізм. Школа выпушчае камандзіра - інтэрнацыяліста, здольнага ў любы момант горда змагацца за справу сусьветнай рэволюцы, камандзіра—будаўніка Савецкай ўлады.

Ствараемыя пры акрвыканкомах адборчыя камісіі ў хуткім часе пачнуць вярбоўку моладзі ў школы. Жадаючыя паступіць у школу падаюць аб тым заявы ў гэтыя камісіі з прыкладам дакумантаў аб годзе нараджэньня, асьвеце і рэкомэндацыі ад партыйных, комсамольскіх ці профсаюзных організацый.

Многа дае школа курсанту, але і з яго вельмі многа патрабуе. У такіх умовах можа вучыцца і выхоўвацца толькі здаровая, моцная духам і веруючая ў перамогу рабочай клясы рабоча-сялянская моладзь.

Падрыхтуемся!

У хуткім часе пры акруговых выканаўчых камітэтах будуць організаваны камісіі па вярбоўцы ў вайсковыя школы. Нам хацелася-б сказаць некалькі слоў аб тым, які ўдзел у кампаніі па вярбоўцы павінны прымаць ячэйкі ТСАавіяхіму як у горадзе, так і ў вёсцы.

Ячэйкі ТСАавіяхіму павінны своечасова паклапаціцца аб тым, каб у вайсковым кутку былі вывешаны ўмовы прыёму. Але гэтага ня досыць. Ячэйкі павінны прымаць удзел у гэтай кампаніі шляхам скарыстаньня сваіх вайсковых гурткоў. Магчыма організоўваць спортыўнае альбо стралковае спаборніцтва, вечары дэмонстрацыі дасягненьняў гуртка вайсковых ведаў. Такім чынам ячэйкі ТСАавіяхіму могуць надаць прапагандзе мастацкае афармленьне. Гэтым яны зацікавяць моладзь да вайсковых ведаў, жыцьця Чырвонай арміі і вайсковых школ. Зразумела, што ўсё гэта павінна праводзіцца пад лёзунгам—лепшую моладзь у вайсковыя школы.

Ва ўсіх ячэйках ТСАавіяхіму заўжды афармляецца невялічкі актыў таварышоў, якія праяўляюць асаблівую цікавасьць да вайсковых ведаў, з якіх, уласна кажучы і фарміруюцца гурткі вайсковых ведаў. Вось гэтыя гуртковцы—актывістыя былі-б вельмі пажаданымі ў вайсковыя школы.

Зразумела, усю працу па вярбоўцы ў вайсковыя школы ячэйкі ТСАавіяхіму павінны праводзіць са згоды і пад кіраўніцтвам партыйных і комсамольскіх організацый прадпрыемства ці вёскі.

А.

Організоўваем консультацыю.

Пры рэдакцыі газэты «Чырвоная Зьмена» організавана консультацыя па ваенным пытаньням.

Кожны чытач газэты «Чырвоная Зьмена» можа атрымаць дасканалы адказ па ўсіх пытаньнях датычачых паступленьня ў ваенныя школы, аб працы ячэйкі ТСААвіяхіму і наогул па ваенізацыі насельніцтва.

Адказы будуць друкавацца ў газэце «Чырвоная Зьмена», а ў некаторых выпадках будуць давацца адказы праз асабовыя лісты.

Ячэйкі ТСААвіяхіму наладжвайце сувязь з вайсковай консультацыяй пры «Чырвонай Зьмене»—яна вам дапаможа ў працы. Рэдакцыя.

Як паступіць?

На спэцыяльныя курсы вайскова-морскага імя М. В. Фрунзэ вучылішча і ў вайскова-морскае інжынэрнае вучылішча прымаюцца грамадзяне ад 17 да 22 гадоў.

Ад жадаючых паступіць у школы патрабуецца: адукацыя за поўны курс школы другой ступені (9—годкі), альбо другой школы, якая прыраўнена да дзевяцігодкі і апрача таго стан іх здароўя павінен здаволіць тым умовам, якія прад'яўляюцца каманднаму складу Р. С. Ч. Ф.

Жадаючыя паступіць у в-м вучылішча падаюць заявы: 1) Моладзь, якая жыве ў Віцебску—у камісію па вярбоўцы, 2) Моладзь, якая жыве ў іншых акругах—начальнікам вучылішч (а) Ленінград. Военно-морское училище—Васильевский остров, Набережная лейтенанта Шмита дом № 17, б) Военно-морское инженерное училище—здание Главного Адмиралтейства).

Тэрмін падачы заяў да 15 ліпеня. Пачатак прыёмных апрабаваньняў 20 жніўня. Заняткі пачынаюцца 1 кастрычніка.

У распараджэньні камісіі па вярбоўцы і начальнікаў вучылішч будуць спэцыяльныя камандзіровачныя пасьведчаньні, якія дадуць права—атрымаўшым іх—дарэмнага праезду ў Ленінград і звароту назад да месца свайго жыцьця, у выпадку няпрыняцьця ў вучылішча, а таксама пражываньне і кармленьне ў вучылішчах на час апрабаваньняў. Не атрымаўшыя камандыровачных пасьведчаньняў гэтымі Ільготамі не карыстаюцца, але могуць быць дапушчаны да апрабаваньняў.

Усе прыбыўшыя ў Ленінград праходзяць праз медыцынскую камісію. Да апрабаваньняў, якія носяць конкурсны характар, моладзь дапушчаецца пасьля праведзеньня іх праз мандатную камісію.

Програмы ўступных апрабаваньняў цалкам адпавядаюць програмам для паступленьня у вышэйшыя вучэбныя ўстановы СССР з дабаўленьнем да іх апрабаваньняў па курсу краязнаўства.

Баявыя гульні моладзі

Прывадзімыя ніжэй гульні зьяўляюцца вельмі добрымі практыкаваньнямі для разьвіцьця хуткасьці, адважнасьці, знаходчывасьці і халоднакроўя. Большая частка іх носіць характар парных спаборніцтваў, але іх легка можна зрабіць каманднымі гульнямі, выпушчаючы на «адзінаборства» па чарзе ігракоў з розных каманд. Перамога пры гэтым дае адно ачко, сумніцельная перамога (у некаторых гульнях гэта магчыма)—$^1/_2$ ачка. Выігрывае каманда—сабраўшая больш лік ачкоў.

1. Сьцеражыся!

Узяць высокі, ня вельмі тоўсты шост і моцна абкруціць канец яго мяшком ці саломай. Нарысуйце на зямлі кола, радыўсам шаста. Іграючыя кладуцца на рыску, сьпіваю ўверх, нагамі да цэнтру, упіраючыся рукамі ў зямлю і глядзяць ўперадзі ўніз. Паставіўшы шост у цэнтр, суддзьдзя называе прозьвішча ці нумар каго небудзь з ігракоў і пры гэтым піхае шост (ціха) у яго бок. Названы ўскаквае і ловіць шост на ляту. Павярнуўшыся, ускочыўшы да каманды ці не злавіўшы шаста рукамі—выбывае. Застаўшыся апошнім—пераможнік.

2. Уцямлівай хутка!

Пляцоўка разьмерам, прыкладна, 5 на 4 мэтры адмяжоўваецца шастамі ці вяроўкай. Іграві становяцца ў 3-4 мэтрах адзін супроць другога. Ім завязваюць вочы і даюць па мячу. Праз 10-15 сякунд паддаецца сыгнал. Да сыгналу ігракі маюць права прыняць любое становішча і зьмяніць месца ў межах сваёй пляцоўкі. Па сыгналу зрываюцца павязкі і наносяць удар мячом. Пры адначасовым удары кожны выігрывае па $^1/_2$ ачка.

3. Спатканьне выведнікаў

Ігракі становяцца з мячамі ў руках у працівалеглых бакоў якого небудзь будынку ці вялікага прадмэту (хлеў, будка, стог, густы куст). Па сыгналу адзін пачынае ісьці ў любым кірунку вакол закрыцьця, імкнучыся нанесьці ўдар мячам ворагу. Адышоўшы ад сьцен больш чым на 3 крокі (2 мэтры) праігрывае. Удар, атрыманы ракашэтам ад сьценкі, а таксама па нагах (да пояса) ці па руках (да локця) дае $^1/_2$ ачка.

4. Бой мяшкамі

Умацаваць круглае бервяно паземна на вышыні $1^1/_2$-2 мэтры ад зямлі. Зямлю пад бервяном трэба ўскапаць ці пакласьці саломы, сена і г. д.—на выпадак падзеньня. Ігракі садзяцца адзін супроць другога на бервяне моцна ахапіўшы яго нагамі. Кожнаму даецца мяшок, набіты імхом, дробным сенам ці іншым мягкім матар'ялам.

Набіваць трэба ня вельмі туга. Па сыгналу ігракі пачынаюць наносіць удары мяшкамі. Трымаць мяшкі трэба двума рукамі за канец. Згубіўшы раўнаўвагу ці схапіўшыся за бярвено праігрывае. Гульня гэта не апасная. Затым што ўдары страшныя толькі з віду: перакулены звычайна застаецца вісець уніз галавою, трымаючыся нагамі за бервяно.

5. Бой на шпагах.

Іграючыя становяцца ў паўтары-два мэтры адзін ад аднаго. Ім даюцца тонкія кіі роўнай даўжыні (каля 1-го мэтру). Па сыгналу ігракі стараюцца дакрануцца да левай нагі праціўніка, забараняючы сваю нагу гэтым кійком ад удару. Дакрануўшыся ворага вышэй калена—праігрывае.

Другі варыянт: канцы кіёў (больш моцных) завострываюцца. На роўнай адлегласьці ад ворагаў кладзецца вялікая бульбіна, яблыка, маленькі гарбуз і г. д. Задача ворага—праткнуць ляжачы на зямлі прадмэт і падняць яго ўверх над сабой. Ігрок, даткнуўшыся ворага ў часе барацьбы—праігрывае. Для гэтай гульні месца не абмяжоўваць.

—Ў.

Юнсэкцыя, раздабудзь!

Кніжкі па спортгульням

1. **Е. Бессак.** — Игры для уроков физкультуры. Изд. «Время». 1925 г. ц. 85 к. 2. **Д. А. Крадман и М. Г. Собецкий** —Массовые, подвижные и спортивные игры. Изд. «Известия ЦИК СССР и ВЦИК». 1924 г. Цена 1 р. 20 к. 3. **А. Г. Харлампиев.—Гимнастические игры.** Изд. ВЦСПС. 1923 г. Ц. 20 к. **Н. С. Шитик.—Игры на летних площадках**—статья в журнале «Клуб» № 5 1926 г, 5. **А Г. Харлампиев—Атлетические игры.** Изд. ВЦСПС. 1923 г. Цена 20 к. 6. **М. С. Козов—Городки итальянская лапта, русская лапта, волей-бол** Издательство **«Молодая Гвардия»**. 1926 г. Ц. 30 к. 7. **В. Г. Мороз,—Беседы по методике и технике игры.** Изд. **«Новая Москва»** 1925 г. Цена 1 р. 75 к.

У гасьцях у курсанта

(Малюнак).

Ну, Юрка, ідзі запрагай каня, паедзем у Менск—зьвярнуўся да мяне бацька, калі я пасьнедаўшы вылез з-за стала.

Прызнацца, мне не хацелася ехаць, але нічога не парадзіш: раз бацька кажа дык мусіш слухаць.

Яно можна было-б і ня ехаць, але-ж няхочацца рабіць сварку ў хаце. А к таму, бацька мой хоць і стары, але шмат за мяне дужэйшы, так, што пярэчыць яму было-б крыху небясьпечна.

Запрог я каня, памог бацьку палажыць на воз два мяшкі бульбы, селі і паехалі.

Да гораду ад нашай вёскі было ўсяго вёрст шэсьць, а к таму дарога была ня кепская так, што праз якую гадзіну мы ўжо шукалі на рынку месца, каб дзе паставіць каня з возам.

Панядзелак—дзень базарны. Народу зьехалася—цьма-цьмушчая і нам доўга прышлося шукаць месца . Нарэшце прыстроіліся, амаль на самай вуліцы, супроць вялікай, белай, трохпавярховай каменіцы.

На фоне белых сьцен каменіцы яскрава выдзялялася чырвоная шыльда на якой вялікімі літарамі было напісана:

«Аб'яднаная беларуская вайсковая школа каманднага складу імя ЦВК БССР.»

— Ці ня ў гэтай школе вучыцца Сьцёпка Хрушч?—запытаўся я ў бацькі.

І атрымаўшы пэўны адказ я пачаў прасіць у яго дазвалу пайсьці ў школу даведацца Сьцёпкі.

Сьцёпка, ведаеце, хоць і старэйшы за мяне на гадоў пяць,—некалі быў маім шчырым прыяцелем. Але ў мінулы годзе ён пашоў ў Чырвоную армію, адкуль ён патрапіў у вайсковую школу.

Я ведаў, што Сьцёпка вучыцца ў Менску ў вайсковай школе, але ня ведаў дзе гэта школа знаходзіцца. І цяпер апынуўшыся ля самой школы і атрымаўшы дазвол бацькі я бягом пусьціўся да ганку.

— Стой... Куды прэш... Уваход. таварыш, забаронен...—як бы вырас перада мною курсант з вінтоўкаю ў руках, які стаяў тут на варце.

— Ды я... я хацеў да свайго таварыша...

— Дык ты так і кажы, а то прэсься проста ў дзьверы... А як прозьвішча свайго...

—Сьцёпка... Сьцёпка Хрушч...

Але ў гэты момант сам Сьцёпка паказаўся ў дзьвярах...

— А-а-а... Юрка... Здароў. Як маешся?... Як жывеш?—і Сьцёпка так шчыра прывітаўся са мною, што ў мяне аж пальцы хруснулі.

Калі я сказаў, што прышоў яго адведаць—Сьцёпка зараз-жа дастаў дазваленьне на права майго ўваходу ў школу.

Спачатку мы пашлі ў пакой у якім Сьцёпка сьпіць.

Гэта быў прыгожы, сьветлы пакой, з вялікімі вокнамі. Сьцены да палавіны памаляваны ў чырвоны колер з кветачкамі па беразе. На сьценах вісіць шмат розных малюнкаў і партрэтаў. Каля сьцен у два рады выстраіліся ложкі. Ля кожнага ложка стаяў невялічкі шкапчык, у якім складваліся сшыткі, кніжкі, алоўкі і іншыя вучэбныя прылады. Пасярэдзіне пакою стаяў вялікі стол, а побач некалькі зэдлікаў. Над сталом віселі дзьве электрычныя лямпачкі.

— Усе курсанты сьпяць вось у такіх пакоіках—расказваў мне Сьцёпка.

— Ну, а цяпер хадзем у «вучэбную часьць», паглядзіш, як мы вучымся,—сказаў Сьцёпка, і павёў цераз двор у другую, трохпаверховую каменіцу.

— Мы вучымся у так званых «габінэтах»,—расказваў ідучы Сьцёпка.—Гэта значыць у такіх пакоях, клясах.

Увашлі мы і ў доўгі калідор які праходзіў праз увесь дом з канца ў канец. Па абодвых баках калідору знаходзіліся дзьверы ў габінэты, над якімі былі папрыбіваны дошчачкі з надпісамі.

Падыходзім да аднэй з дзьвярэй.

— «Габінэт тактыкі № 2»,—прачытаў я. Заходзім.

— Вось гэта габінэт тактыкі,—расказваў Сьцёпка.—Тут мы вучымся як наступаць, абараняцца, і наогул як весьці бой.

Увесь габінэт быў наўкола абвешан рознымі схэмамі, малюнкамі і іншымі прыладамі. Увесь пакой застаўлены сталамі з зэдлікамі. У кутку скрынка з пяском. Тут жа стаяць дзьве шафы з кніжкамі па пытаньням тактыкі.

— А вось у гэтым габінэце мы вывучаем вайскова-інжынэрную справу,—расказвае далей Сьцёпка.

Увесь гэты габінэт быў завален модэлямі акопаў, бліндажоў, зямлянак, мастоў і іншых пабудоў. Таксама, шмат розных рысункаў, схэм.

— А гэта—габінэт матэматыкі.

На сьценах вісяць розныя табліцы. У шафе шмат розных як Сьцёпка мне казаў «геомэтрычных фігур».

Яшчэ ён мне паказаў нейкую чартавіну для азначэньня, як ён казаў: «восі ікса і ігрэка», але я там нічога не ўцяміў, а дзеля таго пра гэту штуку буду маўчаць.

А калі мы зашлі ў габінэт фізычны, дык я ўжо ня ведаю нават аб чым і пісаць, І чаго там толькі няма. І электрычныя машыны, і градусьнікі з жывога срэбра, і нават маленькі паравоз, і шмат-шмат розных прылад. Пяць шаф стаяць выстраіўшыся ў рад ля сьцяны, і ўсе яны завалены рознымі прыладамі, падручнікамі і іншымі рэчамі.

— Вось у гэтых габінэтах,—казаў Сьцёпка,—мы вывучаем тэорыю розных навук. А адначасова праходзім і на практыцы, для чаго выходзім у поле, за горад. Напрыклад, у габінэце тактыкі, мы па карце вучымся наступаць, а пасьля ідзём у поле і там ужо ў самадзеле наступаем, ідзём у атаку, страляем і г. д.

Скажу, браткі, адкрыта- пазайздросьціў я Сьцёпку. Здаецца, каб мне ў гэту школу паступіць—вось бы добра было. Але тут я ўспомніў пра бацьку; ня пусьціць ліха яму.

— Ну, а цяпер хадзем абедаць,—перапыніў маю думку Сьцёпка.

— Абедаць. .—зьдзівіўся я.

— Але.

—Вось дык штука,—думаю я сабе ідучы за Сьцёпкам у сталоўку.—Вечар на дварэ, а яны яшчэ толькі цяпер абедаць ідуць. Няужо-ж яны цэлы дзень сядзяць галоднымі ў гэтых сваіх габінэтах.

Пасьля я даведаўся, што яны ядуць нават часьцей за мяне. А восьмай гадзіне раніцы—п'юць гарбату; у 12 гадзін--сьнеданьне; у 4 г. 30 хв.--абед; і у 8 гадзін--зноў гарбата.

Калі мы ўвашлі ў сталовую, там канчалі растаўляць абед. Папярок пакою стаялі доўгія сталы, накрытыя белымі цыратамі, а паабапал--лаўкі. На сьценах шмат розных портрэтаў. На сталах былі растаўлены бачкі з капустаю, міскі, падносы на якіх ляжаў хлеб парэзаны на ценкія лустачкі, вялікія місы з кашаю, чуць меншыя з катлетамі і соўсам.

Тут курсанты пачалі зьбірацца на абед. А бацюшкі мае... Як сталі валіць, дык я думаў, што канца краю ня будзе. Зараз-жа пачалі разьліваць у міскі капусту і ўзяліся за яду. Я таксама не адставаў. Захапіў чарпаком з бачка аднэй гушчы з мясам і давай «наварачваць». Толькі выбраў адну міску, а тут Сьцёпка другую налівае. Другую выбраў--а Сьцёпка трэцюю хацеў наліць, але я ўспомніў на катлеты з соўсам і адмовіўся.

— Ну, а цяпер, брат, мне ўжо пара дамоў,—падняўся я з-за стала. Бацька і так дасьць нагаеяю.

— Што-ж калі пара--дык ідзі,--адказаў Сьцёпка. Шкада вось толькі, што ты яшчэ шмат чаго чаго ў нас ня бачыў. Але ведаеш што... Ты прыдзі да мяне ў нядзелю, так, прыблізна, а 12-й гадзіне,

Я пакажу табе яшчэ шмат цікавага. Пабудзеш у нас на вечары...

Прыдзеш?... Га?...

— Што-ж, прысьці, я-б з ахвотай, але вось бацька ці пусьціць...

— Ды што там, бацька... Скажы, што ідзеш у школу. Да мяне, дык пусьціць. Твой бацька са мною некалі жыў ў згодзе... А ты тут у нас пераначуеш, а назаўтра пойдзеш сабе да дому.

На гэтым мы разьвіталіся.

Бацькі свайго, я не знашоў. Пакінуў мяне ў горадзе. Прышлося пехатою перці да дому. А к таму яшчэ, ведаеце, пасьля сытнага абеду ня вельмі разгонішся, так, што дамоў я прышоў ужо позным вечарам.

* * *

А ў нядзелю я ўсёткі пабываў у Сьцёпкі, хоць бацька і ўпіраўся. Ну і наглядзеўся я там цудаў. Але пра тое, што я бачыў я раскажу ў другі раз, бо чутно бацька ідзе ў хату. А калі бацька угледзіць што я займаюся пісанінаю, дык падзярэ ўсе мае паперы ды яшчэ і ў карк настукае.

Затым--бывайце здаровы.

Юрка Доўгі.

Упарадкуй зямлю, завядзі правільны севазварот

Неземляўпарадкаваная вёска ня можа будаваць сваю гаспадарку па культурнаму

Калі ў БССР ня будзе трохпалёўкі.

Земляўпарадковаўчыя мерапрыемствы Наркамзему.

Ужо ўпарадкавана 1.689.652 гэктараў зямлі.

У шэрагу тых мерапрыемстваў, якія праводзяцца Савецкай уладай для падняцьця вытворчасьці сельскай гаспадаркі, **земляўпарадкаваньне займае не апошняе месца**. Якія-ж дасягненьні мы маем у БССР па земляўпарадкаваньню?

Яны будуць вельмі яскрава відны, калі мы зробім параўнаньне вынікаў нашай працы ў гэтай галіне з вынікамі дарэволюцыйнага землаўпарадкаваньня.

Усяго пры дарэволюцыйным земляўпарадкаваньні, якое распачалося ў канцы 1906 г., была ўпарадкавана плошча ў 857.143 гэктараў, што складае 11 проц. ад агульнай плошчы сельска-гаспадарчага прызначэньня БССР, а **пасьля рэволюцыі, да бягучага опэрацыйнага году, земляўпарадкавана 1.689.652 гэкт., што складае 22 проц. ад агульнай плошчы зямель сельска-гаспадарчага прызначэньня**. Пры гэтым трэба адзначыць, што земляўпарадкаваньне ў БССР пасьля рэволюцыі пачало фактычна праводзіцца толькі з 1922 г., калі быў выдадзен «Закон аб працоўным землякарыстаньні», а потым Зямельны Кодэкс.

Такім чынам бачым, што пасьля рэволюцыі за час **у два разы меншы ўпарадкавана плошча ў два разы большая.**

І калі да рэволюцыі земляўпарадкаваньне царскім урадам праводзілася часта пад **прымусам**, з **дапамогаю стражнікаў**, то **цяпер нашы зямельныя органы ня могуць нават на 30 проц. здавольніць запатрабаваньне насельніцтва аб земляўпарадкаваньні**.. Гэта сьведчыць аб **падняцьці культурнага ўзроўню нашай вёскі і аб тым, што зямельная політыка Савецкай улады адпавядае жаданьням насельніцтва.**

Колькі будзе земляўпарадкавана сялянскай зямлі ў бягучым годзе.

У бягучым опэрацыйным годзе будзе ўпарадкавана плошча ў 415.000 гэктараў, у тым ліку для **сялянскага насельніцтва 358.000 гэкт**, а астатняе дзяржаўныя зямельныя маёмасьці, землі спэцыяльнага прызначэньня і землі гарадоў і мястэчак.

Гэту вялікую працу на вёсцы зямельныя органы праводзяць праз каморнікаў-земляўпарадкаваццаў, якіх у сучасны момант працуе ў БССР звыш 600 чалавек на сталай службе і апроч таго, у летні пэрыод будзе працаваць каля 175 **студэнтаў Земляўпарадкаваўчага факультэту Беларускай С.-Г. Акадэміі і Беларускага Земляўпарадкаваўчага Тэхнікуму**.

Пераважная частка з гэтага ліку земляўпарадкаваццаў **моладзь, якая вышла з вёскі і асьвету атрымала ў сваіх Беларускіх тэхнікумах і ВУЗ**ах. І у гэтым напрамку мы бачым таксама вялізарныя дасягненьні, бо калі ў 1920 годзе, пасьля вызваленьня БССР ад окупацыі, Наркамзем распачынаў сваю працу, ён меў у сваім распараджэньні **толькі 20 чалавек каморнікаў**.

Земляўпарадкаваньне цяпер мае на мэце ня толькі адвод зямельнай плошчы ў правідловых межах, **але адразу пры складаньні земляўпарадкаваўчага проэкту, абавязкова складаецца з дапамогай агрономаў, і проэкт пераводу гаспадаркі на шматпольле.**

Пры земляўпарадкаваньні насельніцтву прадстаўляецца поўная воля выбару формы землякарыстаньня, **але насельніцтва ў большасьці імкнецца да пасялковай формы**. Забудаваньне новых пасёлкаў у мэтах агульнага палепшаньня сельскага будаўніцтва і прыданьня яму агнятрываласьці **праводзіцца на падставе выдадзеных правілаў аб расплянiроўцы і забудаваньню сельскіх мясцовасьцяў, пад наглядам і з дапамогай тэхнікаў спэцыялістых па сельскаму будаўніцтву.**

Палёгкі беднаце

На правядзеньне ўсіх гэтых работ дзяржавай адпускаюцца значныя сродкі: **работы па землянадзяленьню беззямельнага і малазямельнага сялянства з запаснога фонду праводзяцца цалкам за кошт дзяржавы; пры ўнутрысялёным земляўпарадкаваньні, бяднейшая частка сялян** (да 35 проц.) **звальняецца ад платы за земляўпарадкоўчыя работы з адняcеньнем выдаткаў за кошт дзяржавы, а іншым даецца магчымасьць атрымаць пазыку з сродкаў Белсельбанку праз крэдытныя таварыствы на аплату гэтых работ; выдаюцца доўгатэрміновыя пазыкі на перабудаваньне і гаспадарчае абзавядзеньне; адпускаецца на ільготных умовах лес; земляўпарадкаваныя гаспадаркі аслабаняюцца ад сел.-гасп. падатку на 1-3 гады.**

Згодна пэрспэктыўнага пляну па адбудаваньню сельскай гаспадаркі, **правядзеньне поўнага земляўпарадкаваньня ў БССР намячаецца ў 7-8 гадоў.**

Інспэктар-рэвізор па земляўпарадкаваньню НКЗ Беларусі
Ул. Наліўка..

На правай паласе, дзе зямля пуставала пад папарам, ураджай 3 мэдлікі і на левай паласе— 5 мэдлікаў, бо папар засяваўся кормовымі травамі.

Была вёска--цяпер 9 пасёлкаў

(Жораўскія пасёлкі, Сьмілавіцкі раён, Меншчына)

З чаго пачалося?

Вялікія Жораўкі... Вялікія і бедныя. Іншыя вёскі раёну, што знаходзяцца бліжэй да мястэчка і да вялікіх раней панскіх маёнткаў, а дзякуючы гэтаму і багацейшыя пасьмейваліся з жораўцаў, абзываючы апошніх **«дзіваками»...**

За вёскай, па абудвых бакох Сьвіслачы, ляжыць Жораўская сенажаць. Да сенажаці ўпіраюцца канцамі палосы. Дарожкі нават і для праходу няма. Раней адзін селянін адпускаў свой загончык пад сьцяжку для праезду на сенажаць. У апошнія гады гэта рабіць адмовіўся.

Агледзеліся жораўцы, што няма кудэю ехаць па сена. Дні тры ня ішлі касіць, а ўсё сварыліся і шукалі дарогі... Толку не знайшлі. Некалькі вясковых крыкуноў запрэглі коні і пусьціліся па пасевах пракладаючы ўпапярок загонаў дарожку. Пачалася бойка. Пашлі ў ход косы. Плакалі жанчыны і дзеці. Біліся дні два, а дарогу праз пасевы ўсё такі зрабілі.

Так і мучыліся цэлы сенакос, езьдзячы па межах.

Былі ў Жораўках палосы, што ляжалі за 8 вёрст ад вёскі. Угнойваліся яны кепска, кепскі давалі і ураджай. **Сеялі іх толькі для таго, каб засеяць.**

Хата на хаце. Тры пажары ў адно лета. Кража на полі снапоў. Бойкі за межы, вузкапалосіца. І яшчэ многа-многа гора.

Усё гэта прымусіла жораўцаў перайсьці на пасёлкі, інакш кажучы — земляўпарадкавацца.

Жораўка

У вёсцы было 235 гаспадароў. Насельніцтва налічвалася **1260** душ. Безьзямельных двароў у вёсцы было 46; малазямельных—67; серадняцкіх—112 і заможных—26.

Уся зямля была разьбіта ня менш, як на 20 палосак, даўжыня якіх часта дасягала вярсты і больш таго.

Дзе была вёска—там 9 пасёлкаў

Сход, на якім у першы раз абгаварвалася пытаньне аб пераходзе на пасёлкі —праваліўся: зьявіліся ўсе заможнікі са сваімі жонкамі і дзяцьмі, прынялі актыўны ўдзел у галасаваньні і справе, быццам бы «капут». Да другога сходу бедната і серадзякі больш падрыхтаваліся. Прапанова аб пераходзе на пасёлкі атрымала на 10 галасоў больш, чым другія прапановы.

Выбраныя прадстаўнікі старанна паведамлялі аб пастанове вёскі ў вышэйшыя Савецкія ворганы і дамагаліся патрэбнай дапамогі.

Большасьць гаспадароў выбраліся на пасёлкі яшчэ мінулай восеньню За гэта лета пераселяцца ўсе.

Не засталося ні гаспадаркі, якая-б не атрымала пасёлку. Мінімальны надзел —5 дзесяцін зямлі сярэдняй якасьці.

Крэдыт у разьмеры да 200 рублёў, які адпускаўся Белсельбанкам, дапамог беднаце падняцца на ногі.

У пасьпяховасьці працы не малую ролю адыграла жораўская комсамольская ячэйка, комсамольцы-гаспадыры якой заўсёды былі першымі на баку земляўпарадкаваньня.

Комсамолец **Ярына.**

На васьміпольле!

(Вёска Касьцюкі, Любанскі раён, Случчына)

У нашай вёсцы неяк атрымоўвалася так, што бедняцкая частка сялянства мела дрэннае поле, якое было раскідана вузенькімі палоскамі па ўсіх кутках обрубу, а пра сенажаць і казаць няма чаго. Летам беднаце заўсёды прыходзілася езьдзіць за 20 вёрст у балотныя месцы, каб дастаць сенакосу, які робіцца на палову.

Але комсамольцы і большая частка беднаты настаялі на сваёй думцы і правялі яе ў жыцьцё. Вёска разышлася на пасёлкі. Адразу-ж была зьнішчана трохполка і ўведзена шматпольная сыстэма. Выгаду ад гэтага сяляне атрымалі вялікую.

У нас ужо гадоў 6, а ня то і больш, як вёска ня бачыла канюшыны, а зараз засеяў яе амаль кожны гаспадар.

Ніколі ў нас ня было таго, каб які небудзь селянін сеяў жыта сеялкай: «На што гэта—скажа ён—калі я пазаву дзеда Мікіту, дык ён мне лепш чым сеялкай пасее». Пры тым-жа сеялку раней большая частка сялян ня мела магчымасьці ўжываць, бо з ёю не павернішся на вузенькай, у тры бараны, палосцы.

Зараз ужо некаторыя пасёлкі засеялі поўнасьцю жыта толькі сеялкай, і ў гэтым яны ўбачылі карысьць—жыта парасло роўнае, моцнае—як сьцяна.

Ячэйка Комсамолу на гэтых дасягненьнях ня спынілася; яна бачыць, што шмат ёсьць балота, з якога няма ні сена, ні выгану. Павялі агітацыю за організацыю мэліорацыйнага таварыства. Цяпер гэтае таварыства выклікае часта ў вёску раённага агронома, які робіць практычныя даклады аб асушцы балота і карысьці ад гэтага. Адзін пасёлак колектыўна ўзяўся асушыць пробны кавалак балота, за свае ўласныя грошы, і пасеяць у будучым годзе аўса і вікі, а можа нават і агародніну засадзіць.

І яшчэ шмат навінаў зьявілася пасьля пераходу на пасёлкі.

Адзін з пасёлкаў ужо дагаварыўся ўзяць у крэдыт на 5 год трактар. Другі купіў колектыўна некалькі барон-спружыновак. А ў трэцім пагаварваюць аб пераходзе на 8-міпольле, бо бачаць, што з гэтага вялікая карысьць ёсьць. У чацьвёртым—2-3 гаспадары робяць колектыўна студні не з драўляным зрубам, а цэмантным.

Юнвяскорка **Марута.**

Хто у гэтым вінен.

(Вёска Валоўнікі, Койданаўскі раён).

Пачатае ў нашай вёсцы у 1925 годзе вясной земляўпарадкаваньне, яшчэ і да гэтага часу засталося не закончаным. Самая галоўная праца ўжо даўно выканана.

Грошы за земляупарадкаваньне ўнесены і засталося толькі парэзаць зямлю на палосы. У гэтым ўся і бяда—ніяк ня прыедзе каморнік, каб скончыць працу. Гаспадары прачакаліся ўжо і нbackведаюць хто ў гэтым вінен.

Юнвяскор **Кастусь.**

Завязді на полі правільны севазварот

Трохпалёўка і чым яна шкодна для сялянскай гаспадаркі.

У ўмовах беларускай сялянскай гаспадаркі нельга рашуча казаць аб шкадлівасьці так званай трохпалёўкі. Справа ў тым, што значная частка гаспадароў Беларусі, асабліва Меншчыны, даўно зьнішчылі гэту трохпалёўку. Працаўнікі Беларускай Агрономічнай станцыі, якая зьмяшчалася ў 10-ці вярстох ад Менску, у маёнтку Банцароўшчына, пры вывучэньні тэхнікі паляводзтва сялянскай гаспадаркі, пракананаліся ў тым, што **на сялянскіх палёх ужо бадай нельга знайсьці тыповую трохпалёўку. Трохпалёвыя зьмены** (1—папар, 2—жыта, 3—ярына) **даўно ўжо скасаваны і кожны гаспадар скарыстоўвае сваю палоску так, як яму найбольш зручна, як патрабуе гаспадарка**. На адной і той-жа палосцы ў аднаго гаспадара мажліва знайсьці пасевы бульбы, лубіну, аўсу, жыта і г. д.

Ёсьць выпадкі правільнага чаргаваньня бяз ужытку папару. Такі падыход да кожнага кавалка зямлі, у залежнасьці ад глебы, рэльефу і гаспадарчых запатрабаваньняў—**называецца вольным севазваротам**. Апошні з агрономічнага пагляду зьяўляецца найбольш каштоўны і падыход да такіх гаспадарак павінен быць асабліва асьцярожным.

Штогодна пустуе 900.000 дзесяцін зямлі.

Адначасова нельга зачыняць вочы і на тое, як вядзецца гаспадарка ва ўсёй тоўшчы сялянскіх гаспадарак. **Большая частка сялян да гэтага часу ўжывае трохпалёўку**. Трохпалёўка ёсьць такі севазварот, пры якім уся пахаць дзеліцца на тры роўных зьмены і кожная зьмена займаецца паступова: зімовым збожжам (жыта, пшаніца), на другі год на гэтым месцы засяваюць ярыну (авёс, ячмень, грэчку) і на трэці год поле кідаецца ў папар. Гэты севазварот зьяўляецца чаргаваньнем адных збожжавых расьлін, пры поўнай адсутнасьці караньплодаў, траў, зярновых і бабовых расьлін і г. д.

Кожны год трэцяя частка ўсёй пахаці не дае ніякай карысьці. Калі ўзяць пасеўную плошчу даваеннага часу па сучаснай БССР, якая ў 1913 годзе раўнялася 2.100.000 дзесяцін дык штогодна пустуе каля 700.000 дзесяцін.

А калі прыняць пад увагу, што ў 1924 годзе было толькі **18 проц.** недасеваў паводле 1913 году, дык мы маем недасеву каля **300 тысяч дзесяцін** ды пустуючай плошчы пад папарам каля 600 тысяч дзес. **разам гэта складае каля 900 тысяч дзесяцін зямлі.**

Калі засеяць поўнасьцю папар і з кожнай дзесяціны атрымаць хаця-б па 30 пудоў збожжа альбо па 100 пудоў вікавай кошанкі дык сялянства мела-б лішніх каля **27 мільёнаў збожжа альбо 90 мільёнаў добрага сена. У такім выпадку ня прышлося-б скардзіцца на нехватку корму жывёле альбо на прымешваньне мякіны да свайго хлеба.**

Позны сялянскі **папар** з выпасам жывёлы **не дае** глебе добрай падрыхтоўкі. За час выпасу жывёлы, глеба яшчэ больш **ушчытняецца** перасыхае і г. д. **Мікробы**, якія падрыхтоўваюць пажыўныя расьліны, за адсутнасьцю ў глебе вільгаці і сьвежага паветра, **жыць ня могуць**. Дажджавая і сьнегавая вада не падае ў глебу, а зьбягае ў лагчыны і рэкі. Перагніваньня карэньняў іржышча ня бывае ў адсутнасьці **мікробаў**, а знача ня робіцца і палепшаньне глебы, утварэньне ў ёй дробных **камочкаў**.

Па падліку профэсара **Даярэнка**, дзесяціна сялянскага папару дае за лета **5-6 пудоў сухога сена, якое можа з карысьцю ўжывацца жывёлай, а рэшта грубога, непатрэбнага і нават шкадлівага зельля.**

Наш беларускі пісьменьнік **Янка Купала**, не зьяўляючыся агрономам, падкрэсьліў, што сялянскі папар **„голы як бубен“**. Дзякуючы таму, што папар зьяўляецца выпасам для жывёлы, угнаеньне робіцца вельмі позна, у сухую зямлю, чаму і ня робіць належнага ўплыву на павялічэньне сьпеласьці глебы і на павышэньне ўраджаю. **Вось гэты „голы, як бубен“ папар зьяўляецца галоўным бізуном сялянскай гаспадаркі і большай паловай усёй шкадлівасьці трохпалёўкі.**

Трохпалёўка--сябра засухі

Пры трохпалёўцы і **праца скарыстоўваецца вельмі нераўнамерна**, дзякуючы таму, што аднолькавыя збожжавыя расьліны патрабуюць аднолькавага да сябе падыходу, у адзін і той-жа час. У сялянскай гаспадарцы заўсёды ёсьць напружаныя крытычныя моманты Тэрмін пасеву і ўборкі ўраджаю для аднолькавых расьлін адзін і той, чаму бываюць такія моманты, што і работы хоць разарвіся. Зусім іншае бывае пры ўжываньні розных культур. Скончыўся пасеў ярыны, пачынаецца праца па догляду за бульбай, караньплодамі, пакос канюшыны, жніва, пасеў азімы, апрацоўка пад ярыну, капаньне бульбы, апрацоўка лёну і г. д. Наогул кажучы, пры большым ліку розных культур праца разьмяркоўваецца больш раўнамерна і расьцягваецца на больш доўгі пэрыод. А колькі часамі бывае страты ад няспрыяючых кліматычных умоў—вымачкі, вымярзаньні, выправаньні, розных шкоднікаў і інш. Калі ўтвораца няспрыяючыя ўмовы для якой небудзь культуры дык увесь ураджай трэцяй часткі плошчы мажліва страціць. У гады засухі большая частка сялянскіх гаспадарак паўднёва-усходняй часткі Расіі цалком згубілі свае ўраджаі збожавых расьлін, бо для іх не хапіла ў свой час вільгаці, а між тым некаторыя гаспадаркі, якія мелі пашыраны пасеў бульбы, кукурузы і г. д. маючых іншыя запатрабаваньні да вільгаці, **пракарміліся самі і пракармілі жывёлу ўраджаямі гэтых расьлін**. Наогул кажучы **пры трохпалёўцы, пры няспрыяючых кліматычных і натуральных умовах мажліва згубіць поўнасьцю ўраджай гаспадаркі. Тады як рознастойныя культуры пры шматпольлі зьяўляюцца страхоўкай ад поўнага неўраджаю. Адным словам, трохпалёўка зьяўляецца вялікім тормазам для культурнага і экономічнага ўзросту сялянскай гаспадаркі.**

Шматпольле і як яго завесьці ў сялянскай гаспадарцы

Разгарнуўшаяся пасьля рэволюцыі землябудаўніцтва паказвае, што сялянства зразумела, што **па старому весьці гаспадарку далей нельга**. Зярцовая сыстэма гаспадаркі **аджыла свой век**. Сялянства гэта зразумела і шукае высьця на новы шлях. Не зьвяртаючы ўвагі на разбурэньне і абнішчэньне, якое ўтварылася ў сялянскай гаспадарцы за час вайны і рэволюцыі, **сялянства знаходзіць сродкі на аплату землябудаўніцтва**. У агравамічных працаўнікоў вёскі часта не хапае часу, каб упарадкаваць усю падлягаючую землябудаўніцтву плошчу.

Каб правільна і больш карысна пабудаваць усю гаспадарку, патрэбна ў першую чаргу **перабудаваць сваю палявую гаспадарку.** Пры зямельнай цеснаце ў Беларусі трэба менш думаць аб павялічэньні зямельнай прасторы, а больш аб тым, як найлепш выкарыстаць плошчу, якая ў нас маецца. Кожны кавалачак зямлі павінен даць як можна больш прыбытковасьці. Пара кінуць трохпалёўку: яна разам з сахой аджыла свой век. Нельга карысна весьці гаспадарку, калі трэцяя частка зямлі **пустуе пад папарам**. Нельга правільна весьці палявую гаспадарку, калі ў полі няма: правільнага пладазьмену; калі ня робіцца правільнае і сваечасовае ўгнаеньне і апрацоўка поля; калі не вядзецца барацьба з сьмецьцем і шкоднікамі.

Усяму гэтаму перашкаджае трохпалёўка. Усё гэта можна зьнішчыць пры шматпольлі.

Што такое штампалёвы севазварот?

Сама назва паказвае, што павінна быць шмат палёў (ня менш чатырох). Ад разьмеркаваньня сваёй зямлі на большы лік палёў ужо ёсьць выгада: **менш пустуе зямлі пад папарам; можна ў асобных зьменах засяваць больш прыгодныя расьліны, як напрыклад, канюшыну, бульбу, караньплоды, лен і г. д.**

Але **мала разьмеркаваць зямлю** на шмат палёў і потым сеяць на іх дзе што папала. Трэба памятаць і другое слова—**севазварот**, г. зн.: на вызначаных палёх трэба завесьці такі зварот альбо чаргаваньне расьлін, якія адпавядаюць запатрабаваньням тых расьлін, якія гаспадар будзе сеяць. Трэба добра ведаць, што і пасьля чаго лепш сеяць, каб атрымаць добры ўраджай і не псаваць глебы для наступных расьлін.

Якія мажлівы севазвароты ў Беларусі

Чатырохпольле: 1—папар (магчыма заняты), 2—жыта, 3—бульба, 4—ярына.

2-е чатырохпольле: 1—папар, 2 — жыта ($\frac{1}{2}$ падсеў канюшыны), 3 -$\frac{1}{2}$ канюшыны, 4—ярына (па канюшыне можна сеяць лён), $\frac{1}{2}$ бульбы.

Пяціпольле:—(папар, 2—жыта, 3—$\frac{1}{2}$ канюшыны, 4—$\frac{1}{2}$ канюшыны, $\frac{1}{2}$ бульбы і 5—ярына.

Шасьціпольле: 1—папар, 2—жыта, 3—бульба, 4—ярына+канюшына, 5—канюшына 1-га году, 6—лён альбо ярына.

2-е шасьціпольле: 1—папар, ($\frac{1}{2}$ зьнятага па гнаі, $\frac{1}{2}$ па лубіну), 2—жыта ($\frac{1}{2}$ падсеў канюшыны, $\frac{1}{2}$ сарадэлі), 3—$\frac{1}{2}$ канюшыны 1-га году, $\frac{1}{2}$ буракі на гнаі, 4—$\frac{1}{2}$ канюшыны 2-га году, $\frac{1}{2}$ бульбы, 5 — $\frac{1}{2}$ выпас, $\frac{1}{2}$ ярыны, 6—ярына.

Сяміпольле: 1—папар, 2—жыта, 3—бульба, 4—ярына з канюшынай, 5—6 канюшына, 7—ярына.

Васьміпольле: 1—папар, 2—жыта, 3—бульба, 4—ярына+канюшына, 5—6 канюшына, 7—жыта, 9—ярына.

Дзевяціпольле: 1—папар, 2—жыта, 3—бульба, 4—ярына | канюшына, 5—6 канюшына на скос, 7—канюшына на выпас, 8—жыта, 9 ярына.

Папар усюды павінен быць добра ўгноены, сваечасова апрацован і ні ў якім разе ня позны з выпасам жывёлы.

Масавы турнір адчыніўся

Ад кафэ Вінгржэцкага да Дому Працасьветы

— 15 год таму назад у Менску ўпяршыню быў організаван шахматны турнір моладзі—так апавядаў у сваёй прамове рэдактар газэты «Беларуская Вёска» і сябра прэзыдыуму ўсесаюзнай шахматна-шашачнай сэкцыі тав. **Шукевіч-Трацьцякоў**.

Удзельнічала ў гэтым турніры выключна вучнёўская моладзь Шахматным цэнтрам тады было кафэ **Вінгржэцкага**, куды зьбіраліся лепшыя шахматысты і за бутэлькай піва ці каньяку разыгрывалі партыі «на рублёўку». Асаблівай пашанай у гэтым кафэ карысталіся тыя, якія маглі заказаць больш каштоўныя стравы. Ясна, што працоўная моладзь не магла карыстацца гэтым кафэ і шахматы былі для яе амаль што «запретным плодом»...

І вось:

— «**Сёньня мы адчыняем першы агульна-гарадзкі масавы шахматны турнір працоўнай моладзі**».

Гэтыя словы тав. **Курціка** патанулі ў гуках Інтэрнацыяналу...

—Наш турнір—гаварыў тав. **Курцік**—ставіць сваёю мэтай прыцягненьне мас працоўнай моладзі да шахматнай гульні, згуртоўваньне грамадзкай думкі навакол шахматаў. На шахматах працоўная моладзь будзе вучыцца даваць шах і мат нашым ворагам...

Ад шахматыстых - чырвонаармейцаў Менскага гарнізону вітаў прысутных тав. **Яршоў**:

—Наш шахматны турнір больш спаяе чырвонаармейскую моладзь з моладзю фабрык і заводаў...

Тав. **Шыф** выступіў ад імя маладых гарбароў.

— Нашай моладзі з мазгамі, адшліфованымі за шахматнай дошкай, лягчэй будзе перамагчы навуку...

Прывітаньні канчаюцца выступленьнем аднаго з лепшых і старэйшых шахматыстых Беларусі тав. **Касьперскага**, які адзначыў тыя посьпехі, якія робіць наша моладзь у галіне шахматнай гульні:

— Гэтая моладзь, якую мы, старыя шахматысты, паступова выхоўвалі, будзе нашай добрай зьменай...

І як-бы адказам на апошнія словы тав. **Касьперскага** прагучаў тоненькі галасок маленькага піонэрчыка **Кагана**—удзельніка турніру, які вітаў ад імя піонэрскай організацыі.

Затым з вельмі цікавым дакладам на тэму «Псіхатэхніка шахматнай гульні» выступіў профэсар **С. М. Васілейскі**.

Пасьля ўрачыстага пасяджэньня адбыўся концэрт, дадзены сіламі студэнтаў Белмузтэхнікуму, і дэманстравалася кінокамэдыя «Шахматная Гарачка».

Р. Г. Р. Х.

Увага: Даклад проф. Васілейскага будзе зьмешч[illegible] ў наступным нумары.

250 над клетчатымі дошкамі.

Турнір пачаўся.

Масавы шахматны турнір моладзі пачаўся 4-га мая ў памяшканьні цэнтральнага комсамольскага клюбу імя КІМ. Ужо адбыліся першыя два туры. Турнір адбываецца на наступных умовах:

Падзел на групы.

У турніры ўдзельнічаюць 250 чалавек. Яны падзелены на 25 груп па 10 чалавек у кожнай:

Праіграўшыя дзьве партыі выходзяць з турніру (нічыя лічыцца за палову пройгрыша).

Пераможнікі груп, г. зн. заняўшыя ў іх першыя і другія месцы складаюць **турнір пераможнікаў**, які ў сваю чаргу падзяляецца на групы.

Пераможнікі гэтага турніру складаюць **фінальны турнір**. Апошні будзе адбывацца па звычайным правілам турніраў. Акрамя таго ў фінальным турніры гульня будзе ісьці з вучотам часу.

У групавых турнірах запіс партый пажадана, але неабавязкова. У турнірах пераможнікаў і фінальным запіс партый **абавязкова**.

Гульня будзе праходзіць па расьпісаньню тураў.

Прызы.

Прызоў будзе выдадзена 6 на агульную суму 75 рублёў (прызы будуць рэчавыя).

Акрамя таго пераможнікам груп выдаюцца асобныя дыплёмы.

Прызы атрымоўваюць толькі ўдзельнікі фінальнага турніру.

Асноўныя правілы турнірнай гульні.

Калі ўдзельнік турніру дакранецца да сваёй фігуры ці пешкі, ён абавязан ёю хадзіць. Калі ён дакранецца да фігуры праціўніка, дык таксама абавязан гэту фігуру ўзяць.

Дакранацца без такога штрафу можна толькі пры ўмове папярэджваньня: „**папраўляю**“.

Патрабаваньне такога штрафу магчыма толькі пры ўмове таго, што сам ігрок яшчэ не дакрануўся да сваей фігуры. Калі той фігурай, да якой дакрануліся, па правілам гульні хадзіць нельга, то дакраненьне застаецца бяз вынікаў.

Калі робіцца ход нязгодна асноўным правілам аб ходах, ці калі робіцца ход фігурай праціўніка—апошні лічыцца несапраўдным.

Ракіроўка не дапушчаецца ў выпадках, калі: а) кароль знаходзіцца пад шахам; б) кароль пасьля ракіроўкі нападае пад шах; в) кароль, ракіруючыся, праходзіць праз атакавае поле.

Калі ракіроўка робіцца няправільна—фігуры ставяцца на былыя месцы і гуляючы абавязан зрабіць ход каралём. Калі ход каралём немагчым—любы ход.

Падзяка

Рэдакцыя „**Чырвонай Зьмены**“ выражае сваю падзяку студэнтам **Белмузтэхнікуму т. т. Фрыдману, Туху Р. Губінай, Кліманкову**, Палякову, **Кляўсу і Гурэвічу** за організацыю **концэрту на ўрачыстым адчыненьні масавага шахматнага турніру моладзі**.

Рэдакцыя «Чырвонай Зьмены».

Ні хвілінкі не забывай:
зьніжэньне цэн—наша галоўная задача

„Сюрприз“ Саматужпрамсаюзу.

Доўга марудзіў Беларускі саматужны коопэрацыйны саюз з дасылкай Наркамгандлю матар'ялаў аб зьніжэньні цэн на свае тавары.

Нарэшце, спалохаўшыся „організацыйных вывадаў“ у адносінах да сябе за доўгае маўчаньне, праўленьне Саматужпрамсаюзу „зьлітасьцілася“ над Наркамгандлем і прыслала неабходныя весткі.

Белсаматужпрамсаюз паведамляе перш-на-перш, што „цэны на трыкатажныя вырабы **могуць быць зьніжаны на 50 проц.**“.

Так і сказана: „могуць быць зьніжаны“.. Вы падумайце якое «дасягненьне»!

Чытаем далей: «у зьвязку са зьніжэньнем цэн на мануфактуру, **маецца магчымасьць** панізіць цэны на гатовае адзеньне на 10 проц.“ і г. д. і г. д.

Раз „маецца магчымасьць“—значыць і тут „дасягненьне“!

Вось якую бліскучую справаздачу аб зьніжэньні цэн прадставіў Наркамгандлю Белсаматужпрамсаюз. «Пахваліўся», няма чаго казаць!

Таварышы з Белсаматужпрамсаюзу! Ўспамятаеце вы аб дырэктывах Наркамгандлю і інтарэсах спажыўца, які па вашым-жа словам пераплачвае на тавары ад 5 да 10 процантаў. А можа для вас не абавязковы дырэктывы Наркамгандлю ў галіне зьніжэньня цэн?..

Хмара.

Дапаможам правадзімаму абсьледваньню

У адным з папярэдніх нумароў „**Чырвонай Зьмены**» паведамлялася аб тым, што работа па перагляду цэн і **ўстанаўленьню** гранічных **накідак** на ўсе асноўныя прамтавары, Наркамгандлем **закончана**.

Што датычыцца акруговых гарадоў, дык там, у асноўным, дырэктывы Наркамгандлю праводзяцца ў жыцьцё. **Ня тое мы бачым у сельскіх мясцовасьцях, дзе гандлёвыя організацыі і паасобныя коопэратары прадаюць па значна павышаным цэнам і ня лічацца з установленымі накідкамі.**

Такое становішча і выклікала **прадпрынятае Наркамгандлем абсьледваньне работы сельскіх гандлёвых організацый у галіне зьніжэньня цэн, выконваньня дырэктыў рэспубліканскай міжведамсьцьвеннай камісіі** і скарачэньня **накладных выдаткаў**. Будзе абсьледвана ня менш 30 процантаў усіх гандлёвых організацый у сельскіх мясцовасьцях.

Абсьледваньне павінна прыкаваць увагу грамадзкіх організацый, а таксама і ЛКСМБ, пры ўдзеле і дапамозе якіх «Наркамгандаль спадзяецца правесьці кампанію з посьпехам.

Пры выкрыцьці ў працэсе абсьледваньня фактаў злоснага парушэньня дырэктыў аб зьніжэньні цэн гандлёвымі організацыямі, апошнія будуць прыцягвацца да адказнасьці ў дысцыплінарным і судовым парадку.

Работа па абсьледваньню распачалася 28 красавіка і працягнецца да 25-га мая.

Яз.

Казка

Пойдзеш налева—пападзеш у магазын ТПО МББ... Там кавалак звычайнага шэрага мыла каштуе **22 капейкі**.

Пойдзеш направа—апынішся ў магазыне МЦРК **№ 21**... Там такі самы кавалак мыла каштуе **23 капейкі**.

Пойдзеш проста—дойдзеш да магазына-аптэкі **№ 6**... Там гэта самае мыла каштуе **24 капейкі**.

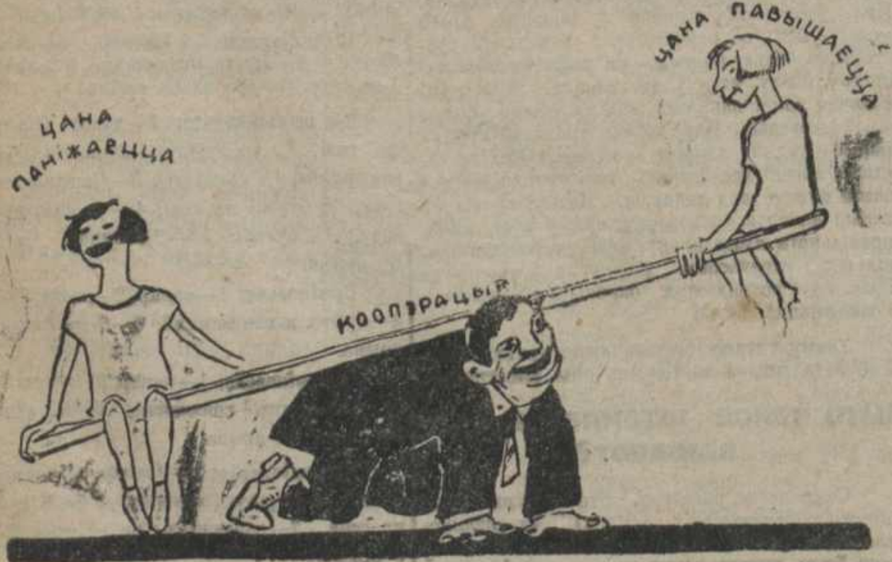
Пойдзеш назад—сустрэнешся з прыватнікам.. Ён гандлюе тым самым мылам **па 25 капеек кавалак**..

Куды ісьці?

Наркамгандаль, адкажы!

Г.

Коопэратыўныя качэлі...

«Летні спорт» некаторых коопэратараў.

Нарада маладых коопэратараў

У нядзелю 8-га мая, а 10 гадзіне дню ў м.

АСТРАШЫЦКІ-ГАРАДОК

(Менскае акругі)

у памяшканьні Пардому адбудзецца **раённая нарада комсамольцаў і моладзі—членаў і кандыдатаў Праўленьняў, рэўкамісій, лаўкамісій, прыкашчыкаў, ячэйковых упаўнаважаных і актыўных пайшчыкаў коопэрацыі**

—) **па пытаньню**: (—

удзел комсамольскіх ячэек і моладзі у кампаніі па зьніжэньню цэн, рацыяналізацыі апарату і палепшаньню работы ў коопэратывах.

На нарадзе, апрача запрошаных таварышоў, могуць удзельнічаць і усе жадаючыя.

Ад рэдакцыі «Чырвоная Зьмена» і Белкоопсаюзу выяжджаюць на нараду прадстаўнікі.

Рэдакцыя газэты «Чырвоная Зьмена»
Белкоопсаюз.

Майская экскурсія.

Кіраўнікам прадпрыемстваў Беларусі.

(З загаду ВСНГБ).

З 12-га мая г. г. рэдакцыя газэты «**Чырвоная Зьмена**» організуе экскурсыю рабоча-сялянскай моладзі па маршруту Менск—Ленінград—Кранштат—Волхаўбуд.

Каб даць магчымасьць маладым рабочым і служачым, якія залічаны ў склад экскурсантаў, удзельнічаць у экскурсыі, прэзыдыум ВСНГБ лічыць магчымым даць ім 10-дзённы водпуск у лік чарговага водпуску па дэкрэту.

Старшыня прэзыдыуму ВСНГБ **Карп.**

Пагоджана з ЦСПСБ: за старшыню ЦСПСБ **Шалаховіч.**

Як нас сустрэнуць
Комсамольскі Ленінград рыхтуецца.
Вечар спайкі беларускай і ленінградзкай моладзі.

У Ленінградзкай комсамольскай газэце «СМЕНА» надрукавана наступная заметка па поваду прыезду ў Ленінград вялікай экскурсыі беларускай працоўнай моладзі:

«Пазнаёміцца з работай моладзі гораду Леніна з усіх куткоў Саюзу цягнуцца тысячы маладых рабочых і сялян.

14-га мая ў Ленінград прыяжджае першая масавая экскурсыя моладзі Беларусі. Экскурсыя організавана газэтай ЦК ЛКСМБ «Чырвоная Зьмена». Усяго з экскурсыяй прыяжджае 110 чалавек, з іх 70—рабочых, 10—сялян і 30 чал. працаўнікоў савецкіх і коопэратыўных устаноў.

Для паездкі ў Ленінград моладзь Беларусі рыхтавалася больш 3-х месяцаў. На прадпрыемствах ствараліся спэцыяльныя экскурсыйныя фонды. Экскурсанты выкарыстоўваюць свой чарговы водпуск. Жадаючых ехаць на экскурсыю было да 400 чалавек, але усім паехаць не ўдалося з прычыны немагчымасьці організацыі такой вялікай масавай экскурсыі.

Беларуская моладзь у Ленінградзе прабудзе 7 дзён. За гэты час яна наведае падшэфны Беларусі лінкор «**Парыская Комуна**», азнаёміцца з работай Ленінградзкага Комсамолу і з Ленінградам.

У першую чаргу, экскурсанты наведаюць заводы «**Красный Путиловец**» «**Красный Треугольник**», **школу абуткавай вытворчасьці імя Ільлічова. Пэтэргоф, Волхаўбуд і Кранштат.**

Спатканьне экскурсантаў організуюць губком комсамолу разам з рэдакцыяй газэты «Смена». Газэта «Смена» для экскурсантаў прадастаўляе дармова кіраўнікоў экскурсыі і **наладжвае вечар спайкі з беларускімі таварышамі.** На вечары спайкі будзе адчынена выстаўка, якая малюе работу Ленінградзкага Комсамолу.

Тэатр рабочай моладзі наладжвае для экскурсантаў спэцыяльны спэктакль.

Тэатр і моладзь

Агульнадаступныя спэктаклі сябе апраўдалі
Што выявіла тэатральная анкета

З мэтай вучоту тэатральных запатрабаваньняў моладзі і выяўленьня яе думкі аб ільготных пастаноўках у Белдзяржтэатры, рэдакцыя „Чырвонай Зьмены“ правяла сярод прысутных на спэктаклі „Над Нёмнам“ спэцыяльную анкету. Апошняя ўключала ў сябе наступныя запытаньні:

— Які спэктакль з пастаўленых для моладзі табе больш спадабаўся?

— Ці лічыш ты наведваньне тэатру для сябе адпачынкам?

— Як ты наведваеш спэктаклі індывідуальна, ці колектыўна?

— Ці дарагія білеты?

Пераважнай большасьці моладзі, запаўняўшай анкеты, спадабалася больш усяго п'еса „Над Нёмнам“ (сваімі прыгожымі дэкорацыямі, добрай гульнёй артыстых і сюжэтам). Далей ідуць папарадку „Змрок“, „Перамога“, Стралок Тэль“ і на апошнім месцы—„Вір“.

Вывад з адказаў на гэта запытаньне можа быць наступны: маладому гледачу спадабаюцца ў першую чаргу пастаноўкі, якія адбіваюць сучасныя падзеі. Малюнкі тэрорыстычнай дзейнасьці польскай улады на крэсах павялічылі цікавасьць моладзі да Заходняй Беларусі, да барацьбы прыгнечанага сялянства. Вось чаму так цёпла быў сустрэчан „Над Нёмнам“.

На другое запытаньне толькі 4 чалавекі адказалі адмоўна. Усе астатнія лічаць для сябе наведваньне тэатру цікавай і карыснай формай адпачынку.

Як выявілася з адказу на трэцяе запытаньне, прыблізна 60 проц. моладзі наведвае тэатр колектыўна, разам з ячэйкай, і 40 проц.—індывідуальна.

Наша мэта, каб моладзь ішла на пастаноўкі не асобнымі адзінкамі, а колектывам.

Чым-жа тлумачыцца такі вялікі процант індывідуальных наведвацеляў? Адзін рабфаковец у сваёй анкеце піша, што яму прыходзіцца асобна наведваць тэатр, бо ячэйка не прадпрымае ніякіх захадаў да організацыі колектыўнага наведваньня. Другі таварыш на тое-ж запытаньне: адказвае: наведваю тэатр разам з беспартыйнымі дзяўчатамі, што мне дорага каштуе, бо ячэйка ня ходзіць, а аднаму ісьці сумна“.

Мы лічым гэтыя два адказы вельмі характэрнымі. Яны сьведчаць аб недастатковай увазе з боку некаторых комсамольскіх ячэек да тэатру, няўлічваньні імі таго факту, што колектыўнае наведваньне тэатру можа адыграць значную ролю ў справе спайкі паміж комсамольцамі ды інш.

Апошняе запытаньне ў анкеце—аб каштоўнасьці білетаў. Большая частка моладзі, прыблізна 70 проц., галоўным чынам вучні, чырвонаармейцы, студэнты і некаторыя інш., хоць і прызнаюць цану білетаў параўнаўча таннай, але... „для нашай кішэні дарагавата, у далейшым трэба будзе зьнізіць“—кажуць яны Асабліва няўдалай лічыць моладзь расцэнку на спэктакль „Над Нёмнам“, калі месцы на 3 яруcу каштавалі па 40 к.

Нам здаецца відавочным той факт, што адбыўшыеся да гэтага часу пастаноўкі значна прыблізілі моладзь да тэатру, спрыялі яе азнаямленьню з апошнім наогул і лепшымі пастаноўкамі сэзону ў прыватнасьці. Аб гэтым сьведчыць нецярплівае чаканьне моладзі кожнага ільготнага спэктаклю, хуткае разыходжаньне білетаў і нарэшце сама анкета.

Дакладна-ж высьвеціць, што далі менскай рабочай моладзі ільготныя спэктаклі ў БДТ і абмяняцца думкамі па гэтаму пытаньню, прадставіцца магчымасьць на дыспуце, які адбудзецца 10 мая.

Я. Зэльцар.

Дыспансэрызацыя рабочай моладзі Менску
Ведай парадак прахаджэньня

У адлічча ад мінулага году сёлета праводзіцца не мэдагляд, а дыспансэрызацыя рабочай моладзі. **Дыспансэрызацыя ставіць сваёй задачай сыстэматычнае лячэньне і кантроль над здароўем рабочай моладзі.**

Дыспансэрызацыю пройдзе ўся працуючая моладзь да 19 год уключна.

Дыспансэрызацыя адбываецца штодзённа з $5^1/_2$ да 10 гадзін вечару ў памяшканьні Дзіцячага Дыспансэру (завулак Луначарскага).

Штодзённа павінна зьяўляцца ня менш 25 чалавек.

Парадак прахаджэньня дыспансэрызацыі рабочай моладзю Менску наступны:

Пятніца 6-га мая—працколектыў шчотачнікаў і партфэльшчыкаў.

Панядзелак 9-га—ФЗВ скурнікаў, 1, 2, 3 скурзаводы.

Аўторак 10-га—прыватныя майстэрні саюзу скурнікаў.

Серада 11-га і чацьвер 12-га мая—тое самае.

Пятніца 13-га—электростанцыя.,

Субота 14—«Энэргія» і «Мэтал».

Панядзелак 16—с.-г. майстэрні і працколектыў мэталістых.

Аўторак 17—прыватныя майстэрні

Серада 18 га — «Красная Заря», скатабойня, водачны завод.

Чацьвер 19-га—заводы «Беларусь», «Пролетары», «Варшавянка».

Пятніца 20-га—МК коопэратыўных і дзяржаўных прадпрыемстваў, працколектыў цукернікаў.

Субота 21-га—прыватныя ўстановы Белхарчтрэсту, папіросная майстэрня.

Панядзелак 23-га—тое самае.

Аўторак 24-га — «Военвед» (будаўнікі).

Серада 25-га—Белдзяржстрой (будаўнікі).

Парадак прахаджэньня астатніх груп будзе надрукованы ў астатніх нумарох «Чырвонай Зьмены»

Згублены:

— Кандыдацкая картка № 166 на імя **Грышчука С.**, выдадзеная Менакругкомам ЛКСМБ.

— Часовае пасьведчаньне № 589 на імя **Клішэвіча В.**, выдадзенае Слуцкім АК ЛКСМБ.

— Часовае пасьведчаньне № 1000 на імя **Фінкельштэйна М.**, выдадзенае Слуцкім АК ЛКСМБ.

Адказныя рэдактары { **А. БАРАНЬНІКАЎ.** **А. КУРЦІК.**

Галоўлітбел № 24867. Менск, 2 друкарня БДВ. Тыраж ў ліку 4200 экз.